

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2022. július 14.*

„Fellebbezés – Közszolgálat – Nyugdíj – Az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata – A VIII. melléklet 20. cikke – Özvegyi nyugdíj nyújtása – Öregségi nyugdíjra jogosult korábbi tisztviselő túlélő házastársa – Az e tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnése utáni házasságkötés – A tisztviselő halálának időpontjában legalább öt éve fennálló házasságra vonatkozó feltétel – A VIII. melléklet 18. cikke – A tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnése előtt kötött házasság – A csupán egyéves minimális házassági időtartamot előíró feltétel – A VIII. melléklet 20. cikkére vonatkozó jogellenességi kifogás – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 20. cikk – Az egyenlő bánásmód elve – A 21. cikk (1) bekezdése – Az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma – Az 52. cikk (1) bekezdése – Önkényes vagy az uniós jogalkotó által követett célkitűzés szempontjából nyilvánvalóan nem megfelelő különbségtétel hiánya”

A C-116/21. P.–C-118/21. P., C-138/21. P. és C-139/21. P. sz. egyesített ügyekben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: G. Gattinara, B. Mongin és B. Schima, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. február 25-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

VW (képviseli: N. de Montigny avocate)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Parlament** (képviselik: Boytha D., J. Steele és J. Van Pottelberge, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: M. Alver, M. Bauer és R. Meyer, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó felek az elsőfokú eljárásban (C-116/21 P),

valamint

* Az eljárás nyelve: francia.

az **Európai Bizottság** (képviselik: G. Gattinara, B. Mongin és B. Schima, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. február 25-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

BT (lakóhelye: Overijse [Belgium], képviseli: J.-N. Louis avocat)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Parlament** (képviselik: Boytha D., J. Steele és J. Van Pottelberge, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: M. Alver és M. Bauer, meghatalmazotti minőségben),

az **Association internationale des anciens de l'Union européenne (AIACE Internationale)** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviselik: N. Maes advocaat és J. Van Rossum avocat)

beavatkozó felek az elsőfokú eljárásban (C-117/21 P),

valamint

az **Európai Bizottság** (képviselik: G. Gattinara, B. Mongin és B. Schima, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. február 25-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

RN (lakóhelye: *[bizalmas]* [Franciaország], képviseli: F. Moyse avocat)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Parlament** (képviselik: Boytha D., J. Steele és J. Van Pottelberge, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban (C-118/21 P),

valamint

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: M. Alver és M. Bauer, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. február 26-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

BT (lakóhelye: Overijse, képviseli: J.-N. Louis avocat)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselek: G. Gattinara, B. Mongin és B. Schima, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Parlament** (képviselek: Boytha D., J. Steele és J. Van Pottelberge, meghatalmazotti minőségben),

az **Association internationale des anciens de l'Union européenne (AIACE Internationale)** (székhelye: Brüsszel, képviselik: N. Maes advocaat és J. Van Rossum avocat)

beavatkozó felek az elsőfokú eljárásban (C-138/21 P),

valamint

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselek: M. Alver és M. Bauer, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. február 26-án benyújtott fellebbezése tárgyában,))

a többi fél az eljárásban:

VW (képviselei: N. de Montigny avocate)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselek: G. Gattinara, B. Mongin és B. Schima, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Parlament** (képviselek: Boytha D., J. Steele és J. Van Pottelberge, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban (C-139/21 P),

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök, N. Jääskinen, M. Safjan (előadó), N. Piçarra és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezéseikben az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsa az Európai Unió Törvényszéke 2020. december 16-i VW kontra Bizottság ítéletének (T-243/18, nem tették közzé, EU:T:2020:619; a továbbiakban: első megtámadott ítélet) és a 2020. december 16-i BT kontra Bizottság ítélet (T-315/19, nem tették közzé, EU:T:2020:622; a továbbiakban: második megtámadott ítélet), továbbá a Törvényszék 2020. december 16-i VW kontra Bizottság ítéletének (T-243/18, nem tették közzé, EU:T:2020:61; a továbbiakban: harmadik megtámadott ítélet) (a továbbiakban együttesen: megtámadott ítéletek) hatályon kívül helyezését kéri. Ezen ítéletekkel a Törvényszék helyt adott a VW, BT és RN által benyújtott kereseteknek, és megsemmisítette a Bizottság 2017. június 26-i, 2018. július 20-i és 2014. szeptember 24-i, e személyek által az Európai Unió tisztviselőinek a 2013. október 22-i 1023/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2013. L 287., 15. o.) módosított, az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatáról, egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről, valamint a Bizottság tisztviselőire ideiglenesen alkalmazandó különleges intézkedések bevezetéséről szóló, 1968. február 29-i 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelet (HL 1968. L. 56., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 5. o.; helyesbítés: HL 2016. L 289., 21. o.) által megállapított személyzeti szabályzata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) VIII. mellékletének 20. cikke alapján benyújtott, özvegyi nyugdíj megállapítása iránti kérelmeket elutasító határozatokat (a továbbiakban együttesen: vitatott határozatok).

Jogi háttér

- 2 A személyzeti szabályzat 1. cikkének szövege a következő:

„(1) E személyzeti szabályzat alkalmazásában tilos bármilyen, nemi, fajon, bőrszínen, etnikai vagy társadalmi származáson, genetikai tulajdonságokon, nyelven, valláson vagy meggyőződésen, politikai vagy más nézeteken, nemzeti kisebbséghez tartozáson, tulajdonon, születésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés [helyesen: hátrányos megkülönböztetés].

E személyzeti szabályzat alkalmazásában a nem házassági társkapcsolatokat házasságként kell kezelni, feltéve, hogy a VII. melléklet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában felsorolt valamennyi feltétel teljesül.

(2) Annak érdekében, hogy a munkavégzés során a férfiak és a nők közötti teljes egyenlőséget a gyakorlatban is biztosítsák ami e személyzeti szabályzat valamennyi aspektusának végrehajtása során figyelembe veendő, lényegi elem, az egyenlő bánásmód elve nem akadályozhatja azt, hogy az Európai Unió intézményei sajátos előnyöket biztosító intézkedéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el az alulreprezentált nem szakmai tevékenységének megkönnyítése érdekében, vagy

abból a célból, hogy kiküszöböljék, illetve kompenzálják a szakmai előmenetelben megmutatkozó hátrányokat.

[...]

(5) Ha az e személyzeti szabályzat hatálya alá tartozó személyek – akik úgy vélik, hogy velük helytelenül bántak, mivel az egyenlő elbánás fent említett elvét nem alkalmazták rájuk – olyan tényeket állítanak, amelyek alapján feltételezhető, hogy közvetlen vagy közvetett megkülönböztetésnek voltak kitéve, az intézményt terheli annak bizonyítása, hogy az egyenlő elbánás elve nem sérült. Ezt a rendelkezést a fegyelmi eljárásokra nem kell alkalmazni.

(6) Tiszteletben tartva a megkülönböztetésmentesség [helyesen: hátrányos megkülönböztetés tilalmának] elvét és az arányosság elvét, ezek alkalmazásának bármely korlátozását tárgyilagos és észszerű okokkal kell indokolni, és azoknak a személyzeti politika keretében az általános érdekekbe tartozó jogos célkitűzéseket kell szolgálnia. Az ilyen célkitűzések indokolhatják különösen egy kötelező nyugdíjkorhatár és az öregségi nyugdíjhoz szükséges minimumkorhatár megállapítását.”

3 A személyzeti szabályzat 35. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A tisztviselőket az alábbi hivatali státuszok egyikébe kell kinevezni:

- a) aktív foglalkoztatás;
- b) kirendelés;
- c) személyes okokkal indokolt szabadság;
- d) nem aktív státusz;
- e) szabadság katonai szolgálat miatt;
- f) szülői szabadság vagy családi okokkal indokolt szabadság,
- g) a szolgálat érdekében történő szabadságra küldés.”

4 A személyzeti szabályzat 47. cikke a következőket írja elő:

„A szolgálati jogviszony megszűnik:

- a) lemondás;
- b) kötelező lemondás;
- c) a szolgálat érdekében történő nyugdíjazás;
- d) alkalmatlanság miatti elbocsátás;
- e) a beosztásból való eltávolítás;

- f) nyugdíjazás; vagy
- g) halál következtében.”

5 A személyzeti szabályzat 52. cikke kimondja:

„Az 50. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül a tisztviselőt nyugdíjazni kell:

- a) vagy automatikusan, azon hónap utolsó napján, amelyben 66. életévét betölti, vagy
- b) saját kérésére azon hónap utolsó napján, amelyre vonatkozóan a kérelmet benyújtotta, ha az érintett a VIII. melléklet 9. cikkének megfelelően eleget tesz az azonnali nyugdíjfizetés követelményeinek, és elérte a nyugdíjkorhatárt, vagy életkora 58 év és a nyugdíjkorhatár közé esik. A 48. cikk második bekezdésének második mondatát analógia útján kell alkalmazni.

A tisztviselő azonban saját kérésére, és amennyiben azt a kinevezésre jogosult hatóság a szolgálat érdekében indokoltnak találja, 67 éves koráig, vagy kivételes esetben 70 éves koráig tovább dolgozhat, amely esetben automatikusan nyugdíjazni kell azon hónap utolsó napján, amelyben az említett kort betölti.

[...]”

6 A személyzeti szabályzat 76. cikke értelmében:

„Adományok, kölcsönök vagy előlegek adhatók azon tisztviselőknél, volt tisztviselőknél, illetve a tisztviselő elhalálása esetén azok jogutódai részére, akik többek között súlyos vagy elhúzódó betegség vagy rokkantság, illetve családi körülmények következtében különösen nehéz helyzetbe kerülnek.”

7 A személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 17. cikke a következőképpen szól:

„A személyzeti szabályzat 35. cikkében meghatározott hivatali státuszok valamelyikét betöltő elhalálozott tisztviselő túlélő házastárs, feltéve hogy a tisztviselő halála időpontjában legalább egy éve már túlélő hozzátartozói nyugdíjra, az 1. cikk (1) bekezdésének és 21. cikknek a rendelkezéseire is figyelemmel, özvegyi nyugdíjra jogosult, amely 60%-a azon öregségi nyugdíjnak, amely a tisztviselőt – szolgálati idejének tartamától vagy a korától függetlenül – akkor illette volna meg, ha a halála időpontjában erre a nyugdíjra jogosult lett volna.

A házasság időtartamát nem kell figyelembe venni, ha a házasságból vagy a tisztviselő korábbi házasságából egy vagy több gyermek született, feltéve, hogy a gyermekeket a túlélő házastárs tartja vagy tartotta el, vagy ha az alkalmazott halála a feladatainak ellátása során keletkezett testi fogyatékoság vagy betegség, illetve baleset miatt következett be.”

8 A személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikke értelmében:

„Amennyiben egy volt tisztviselőnek öregségi nyugdíjat folyósítottak, túlélő házastársa – feltéve, hogy a tisztviselőnek valamely intézmény szolgálatából történő kilépése időpontjában már házasság volt, és a házasság legalább egy éve fennállt, továbbá a 22. cikk rendelkezéseire is figyelemmel – túlélő hozzátartozói nyugdíjra [helyesen: özvegyi nyugdíjra] jogosult, amely a tisztviselő számára a halála időpontjában folyósított öregségi nyugdíj 60%-a. A túlélő hozzátartozói nyugdíj [helyesen: özvegyi nyugdíj] minimuma az utolsó alapilletmény 35%-a; a túlélő hozzátartozói nyugdíj [helyesen: özvegyi

nyugdíj] összege azonban semmilyen esetben sem haladhatja meg a házastárs számára a halál időpontjában folyósított öregségi nyugdíj összegét.

A házasság időtartamát nem kell figyelembe venni, ha a tisztviselő által a szolgálati jogviszonyának megszűnése előtt kötött házasságból egy vagy több gyermek született, feltéve, hogy a gyermekeket a túlélő házastárs tartja vagy tartotta el.”

- 9 A személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 19. cikke előírja:

„Amennyiben a volt tisztviselő részére rokkantsági támogatást folyósítottak, túlélő házastársa – az e melléklet 22. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel, és feltéve, hogy akkor, amikor a tisztviselő a támogatásra jogosulttá vált, már házastársak voltak – a házastárs számára a halál időpontjában folyósított rokkantsági támogatás 60%-ának megfelelő összegű túlélő hozzátartozói nyugdíjra jogosult.

A túlélő hozzátartozói nyugdíj minimuma az utolsó alapilletmény 35%-a; a túlélő hozzátartozói nyugdíj összege azonban semmilyen esetben sem haladhatja meg a házastárs számára a halál időpontjában folyósított rokkantsági nyugdíj összegét.”

- 10 A személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke a következőket mondja ki:

„A 17a., 18., 18a. és 19. cikk alkalmazásában a házasság időtartamát nem kell figyelembe venni, ha a házasság, még ha azt a tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnése után kötötték is, legalább öt évig tartott.”

- 11 A személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 27. cikke értelmében:

„A tisztviselő vagy volt tisztviselő elvált házastársa e fejezet előírásai szerinti túlélő hozzátartozói nyugdíjra [helyesen: özvegyi nyugdíjra] jogosult, feltéve, hogy bizonyítani tudja, hogy volt házastársa halálának időpontjában a házastársa részéről – bírósági határozat vagy a volt házastárssal létrejött, hivatalosan bejegyzett és jogerős egyezség alapján – őt megillető tartásra volt jogosult.

A túlélő hozzátartozói [helyesen: özvegyi] nyugdíj azonban nem haladhatja meg a volt házastárs halálakor fizetett tartásnak a személyzeti szabályzat 82. cikkében megállapított eljárással összhangban kiigazított összegét.

Az elvált házastárs jogosultsága megszűnik, ha a volt házastárs halálát megelőzően ismételten házasságot köt. Ha volt házastársa halálát követően köt ismételten házasságot, a 26. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni.”

A jogvita előzményei és a vitatott határozatok

- 12 VW, BT és RN – esettől függően – olyan uniós tisztviselőkkel kötöttek házasságot, illetve újból házasságot kötöttek olyan uniós tisztviselőkkel, akik a házasságuk megkötése vagy az újbóli házasságkötésük időpontjában már nem álltak szolgálati jogviszonyban uniós intézménnyel. A három korábbi tisztviselő kevesebb mint öt évvel ezen időpontot követően hunyt el.
- 13 Mindhárom szóban forgó nő korábbi uniós tisztviselő túlélő házastársaként a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 4. fejezete alapján özvegyi nyugdíj iránti kérelmet nyújtott be.

- 14 A vitatott határozatokkal a „Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető” Hivatal (PMO) elutasította VW, BT és RN kérelmeit, azzal az indokkal, hogy azok nem felelnek meg a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében az özvegyi nyugdíjra való jogosultsághoz előírt feltételeknek, mivel az elhunyt tisztviselővel kötött házasságuk kevesebb mint öt évig tartott.
- 15 A VW, BT és RN által e határozatok ellen benyújtott valamennyi panaszt elutasították.

Az első fokon benyújtott keresetek és a megtámadott ítéletek

- 16 VW és BT a Törvényszék Hivatalához 2018. április 20-án, illetve 2019. május 22-én, valamint RN a Közszolgálati Törvényszék Hivatalához 2015. július 17-én benyújtott keresetlevelével keresetet indított az őt érintő vitatott határozat megsemmisítése iránt.
- 17 A Törvényszék mindhárom ügyben megengedte az Európai Parlament számára, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon. A Tanács számára engedélyezték, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon a VW-re és a BT-re vonatkozó ügyekben, míg az Association internationale des anciens de l'Union européenne (AIACE Internationale) számára engedélyezték, hogy BT kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon az ez utóbbival kapcsolatos ügyben.
- 18 A 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítéletével (F-104/15, EU:F:2016:163) a Közszolgálati Törvényszék az RN-re vonatkozó ügyben helyt adott az első kereseti jogalapnak, és megsemmisítette a 2014. szeptember 24-i határozatot. Ezen ítélettel szemben a Bizottság fellebbezést nyújtott be, amelynek a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) helyt adott. Ebben az ítéletben a Törvényszék hatályon kívül helyezte az említett 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítéletet (F-104/15, EU:F:2016:163), és mivel úgy ítélte meg, hogy a per állása nem engedi meg a határozathozatalt, az ügyet a Törvényszéknek a fellebbezést elbíráló tanácstól eltérő tanácsa elé utalta.
- 19 A Törvényszék 2019. május 6-i és 2019. március 11-i határozatával elrendelte a VW-re és RN-re vonatkozó ügyeknek a Bíróság C-460/18. P. sz., HK kontra Bizottság ügyben folytatott eljárást befejező határozatának kihirdetéséig való felfüggesztését.
- 20 2019. december 19-én a Bíróság kihirdette a Franciaország kontra Bizottság ítéletet (C-460/18 P, EU:C:2014:1119).
- 21 A megtámadott ítéletek alapjául szolgáló három ügyben a Törvényszék 2019. december 23-i levelében felhívta a feleket, hogy terjesszék elő a Bíróság ezen ítéletéből levonandó következtetésekkel kapcsolatos észrevételeiket.
- 22 A megtámadott ítéletekben a Törvényszék 2020. december 16-án valamennyi vitatott határozatot hatályon kívül helyezte, helyt adva VW, BT és RN által előterjesztett lényegében a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének az egyenlő bánásmód elvére, valamint a VW-re és RN-re vonatkozó ügyekben az arányosság elvére, valamint a BT-re és az RN-re vonatkozó ügyekben az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére alapított jogalapnak.
- 23 A megtámadott ítéletek – a Törvényszék által a harmadik megtámadott ítélet 41–46. pontjában kifejtett megfontolások kivételével – feltűnően azonos érvelésen alapulnak. Ez utóbbi tekintetben a Törvényszék az ügy visszautalását követően a jogvita terjedelméről határozott, és megállapította,

hogy a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) az RN által felhozott, az egyenlő bánásmód, az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma és az arányosság elvének megsértésére alapított jogalapot nem bírálták el, így végül a Törvényszéknek a harmadik megtámadott ítéletben az első fokon felhozott összes megsemmisítési jogalapról kellett azon jogkérdések fényében határoznia, amelyekről a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) hozott határozatot.

- 24 Egyebekben a három megtámadott ítéletben a Törvényszék megállapította, hogy az özvegyi nyugdíj megállapításához a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. cikkének hatálya alá tartozó helyzet, vagyis a korábbi uniós tisztviselő azon túlélő házastársainak helyzete, akikkel e tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnése előtt kötött házasságot, összehasonlítható az e melléklet 20. cikkének hatálya alá tartozó helyzettel, vagyis az e jogviszony megszűnését követően házasságot kötő korábbi tisztviselő túlélő házastársainak helyzetével. A Törvényszék ezt követően megállapította, hogy a házasság megkötésének időpontjától függően eltérő bánásmód áll fenn összehasonlítható helyzetek között, amennyiben az özvegyi nyugdíjat azzal a feltétellel biztosítják a túlélő házastársaknak, hogy a házasság a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikke alapján legalább egy évig, míg e melléklet 20. cikke keretében legalább öt évig állt fenn. A Törvényszék hozzátette, hogy az ilyen eltérő bánásmód hátrányos helyzetbe hozza a volt tisztviselő azon túlélő házastársait, akik e tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnését követően kötöttek házasságot, a korábbi tisztviselő olyan túlélő házastársaihoz képest, akik e jogviszony megszűnését megelőzően kötöttek házasságot. A BT-re és RN-re vonatkozó ügyekben a Törvényszék megállapította az összehasonlítható helyzeteknek közvetetten a korábbi tisztviselőnek a házasságkötés időpontjában betöltött életkorán alapuló eltérő kezelését is.
- 25 A Törvényszék, miután rámutatott arra, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével bevezetett eltérő bánásmódot az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 52. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „törvény” írja elő, megvizsgálta, hogy a megállapított eltérő bánásmód igazolható-e valamely közérdekű céllal, és hogy az – különösen az első és a második megtámadott ítélet 48. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat, valamint a megtámadott ítélet 70. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat fényében – arányos-e az elérni kívánt célkitűzéssel.
- 26 E tekintetben, ami egyrészt a csalás megelőzését célzó közérdekű célt illeti, a Törvényszék – elismerve, hogy az a feltétel, amely szerint a házasságnak meg kell felelnie az özvegyi nyugdíjra való jogosultság minimális időtartamára vonatkozó feltételnek – lehetővé teszi annak biztosítását, hogy e házasság ne kizárólag az olyan, közös életre vonatkozó tervtől idegen megfontolásokon alapuljon, mint például a tisztán pénzügyi vagy a tartózkodási jog megszerzéséhez kapcsolódó megfontolások, észszerűtlennek minősítette, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében előírt, legalább ötéves időtartamú házasságra vonatkozó feltétel, amely ötszöröse a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikkében előírt feltételnek, és amely a felhozott objektív bizonyítékoktól függetlenül nem tartalmaz olyan kivételt, amely lehetővé tenné a csalás hiányának megállapítását, szükséges lehet a csalás elleni küzdelem céljának megvalósításához.
- 27 Másrészt az Unió pénzügyi helyzetének megőrzésére irányuló közérdekű célt illetően a Törvényszék elismerte, hogy az ilyen cél jogszerűnek tekinthető, azonban a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően önmagában nem igazolhatja az egyenlő bánásmód általános elvétől való eltérést. A Törvényszék tehát úgy vélte, hogy mivel a házasság minimális időtartamára

vonatkozóan a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében előírt feltétel nem igazolható a csalás elleni küzdelem céljával, az e rendelkezéssel bevezetett eltérő bánásmód sem igazolható pusztán az Unió költségvetésének védelmével.

- 28 A Törvényszék megállapította, hogy a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikke sérti az egyenlő bánásmód elvét, a VW-re vonatkozó ügyben az arányosság elvét, valamint a BT-re és az RN-re vonatkozó ügyekben az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. E körülmények között, és amint az a jelen ítélet 22. pontjában már megállapításra került, a Törvényszék helyt adott a VW, BT és RN által felhozott jogellenességi kifogásoknak, és valamennyi vitatott határozatot megsemmisítette.

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

- 29 A C-116/21. P.–C-118/21. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezéseivel a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül valamennyi megtámadott ítéletet;
  - utasítsa el az elsőfokú eljárásban előterjesztett valamennyi keresetet, és
  - kötelezze VW-t, BT-t és RN-t az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére, beleértve RN-t illetően az F-104/15. sz. és a T-442/17. RENV. sz. ügyben felmerült költségek viselését.
- 30 A C-138/21. P. és a C-139/21. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezéseivel a Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:
- adjon helyt a fellebbezéseknek, és helyezze hatályon kívül az első és a második megtámadott ítéletet;
  - vonja magához az ügyeket, és az első fokon benyújtott kereseteket mint megalapozatlanokat utasítsa el, és
  - kötelezze VW-t és BT-t az elsőfokú eljárásban és a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.
- 31 A C-116/21. P. sz. és a C-139/21. P. sz. ügyben VW azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a Bizottság, illetve a Tanács által benyújtott fellebbezéseket, és
  - a Bizottságot, illetve a Tanácsot kötelezze az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.
- 32 A C-117/21. P. sz. és a C-138/21. P. sz. ügyben BT azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a Bizottság, illetve a Tanács által benyújtott fellebbezéseket, és
  - a Bizottságot és a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.

- 33 A C-118/21. P. sz. ügyben a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- elsődlegesen nyilvánítsa a keresetet elfogadhatatlannak;
  - másodlagosan nyilvánítsa a fellebbezési jogalapokat elfogadhatatlannak vagy mindenesetre megalapozatlannak, és utasítsa el a fellebbezést mint megalapozatlant, és
  - a Bizottságot kötelezze a jelen fellebbezés keretében felmerült költségek, valamint a harmadik megtámadott ítélet első fokon történő hatályon kívül helyezése esetén az F-104/15. sz. és a T-442/17. RENV. sz. ügyben felmerült költségek viselésére.
- 34 A C-116/21. P.–C-138/21. P. és C-139/21. P. sz. ügyekben a Parlament, amely az elsőfokú eljárásban beavatkozó félként a Bíróság eljárási szabályzata 172. cikkének megfelelően válaszbeadványt nyújtott be, azt kéri, hogy a Bíróság adjon helyt a fellebbezéseknek.
- 35 A C-117/21. P. és a C-138/21. P. sz. ügyekben az AIACE Internationale, amely az elsőfokú eljárásban beavatkozó félként a Bíróság eljárási szabályzata 172. cikkének megfelelően válaszbeadványt nyújtott be, azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a Bizottság, illetve a Tanács által benyújtott fellebbezéseket, és
  - a Bizottságot és a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.
- 36 A C-138/21. P. sz. és a C-139/21. P. sz. ügyekben a Bizottság, amely az elsőfokú eljárás alpereseként a Bíróság eljárási szabályzata 172. cikkének megfelelően válaszbeadványt nyújtott be, azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül az első és a második megtámadott ítéletet;
  - utasítsa el az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseteket, és
  - VW-t és BT-t kötelezze a költségek viselésére.
- 37 A Bíróság eljárási szabályzata 54. cikkének (2) bekezdése alapján a Bíróság elnöke 2021. április 13-án úgy határozott, hogy az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint ítélethozatal céljából egyesíti a C-116/21. P.–C-118/21. P., C-138/21. P. és C-139/21. P. sz. ügyeket.

A fellebbezésekről

- 38 A C-116/21. P. sz. és a C-117/21. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezései alátámasztására a Bizottság három azonos jogalapra hivatkozik, amelyek közül az elsőt az uniós jogalkotó által hozott döntés jogszerűségének értékelési szempontjaival kapcsolatos téves jogalkalmazásra, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére, a másodikat a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének értelmezésével kapcsolatos téves jogalkalmazásra, a harmadikat pedig a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmezése során elkövetett téves jogalkalmazásra és az indokolási kötelezettség megsértésére alapítja. A C-118/21. P. sz. ügyben a Bizottság ugyanezeket a jogalapokat hozza fel, ugyanakkor azok előtt egy másik, a kérdést előterjesztő bíróságnak a

megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését követően a jogalapokról első fokon történő határozathozatallal kapcsolatos hatáskörének meghatározásával és alkalmazásával kapcsolatos téves jogalkalmazásra alapított jogalapot is előad.

- 39 Fellebbezései alátámasztására a Tanács három azonos jogalapot hoz fel, amelyek közül az első az eltérő bánásmód fennállásával kapcsolatos téves jogalkalmazáson, a második az uniós jogalkotó döntései Törvényszék általi felülvizsgálatának terjedelmével kapcsolatos téves jogalkalmazáson, a harmadik pedig az eltérő bánásmód igazolását illetően elkövetett téves jogalkalmazáson alapul. A C-138/21. P. sz. ügyben a Tanács ezenkívül egy negyedik, a Törvényszéknek az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére vonatkozó következtetéseivel kapcsolatos téves jogalkalmazásra és az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapra hivatkozik.
- 40 VW, BT és RN egyébiránt a C-116/21. P.–C-118/21. P. sz. ügyekben, valamint BT esetében a C-138/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezések elfogadhatatlanságára hivatkozik.

A C-116/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés elfogadhatóságáról

- 41 VW előadja, hogy a Bizottság egyes jogalapjainak és érveinek értelme és terjedelme nem érthető, és a jogalapok rövid ismertetése hiányzik, ami sérti a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontját.
- 42 A Bizottság többek között a fellebbezésének tartalmára hivatkozva vitatja ezt az érvelést.
- 43 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből, valamint a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontjából következik, hogy a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint az e kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket, különben a fellebbezés vagy az érintett jogalap elfogadhatatlan (2022. január 25-i Bizottság kontra European Food és társai ítélet, C-638/19 P, EU:C:2022:50, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 Márpedig a jelen ügyben elegendő rámutatni arra, hogy a Bizottság az általa a fellebbezésének alátámasztására felhozott három jogalap keretében világosan és részletesen kifejtette azokat az indokokat, amelyek miatt szerinte az első megtámadott ítélet általa kifogásolt pontjai téves jogalkalmazáson alapulnak, vagy megsértették az indokolási kötelezettséget.
- 45 Egyébiránt – VW állításával ellentétben – a Bizottság által benyújtott fellebbezés a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdése d) pontjának megfelelően tartalmazza a felhozott jogalapok rövid ismertetését.
- 46 Ebből következik, hogy a C-116/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés elfogadható.

A C-117/21. P. sz. és a C-138/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezések elfogadhatóságáról

- 47 BT úgy véli, hogy a C-117/21. P. és a C-138/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezések elfogadhatatlanok, mivel azokat azzal indokolták, hogy el kell kerülni azokat a pénzügyi következményeket, amelyek a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikke jogellenességének

a második megtámadott ítéletben való megállapításához vezetnek, mivel az ilyen következmények esetleges fennállása olyan tisztán ténybeli kérdés, amely nem felel meg az Európai Unió Bírósága alapokmányának 58. cikkében foglalt követelményeknek.

- 48 Másfelől a BT ügy véli, hogy mivel a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy a C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés kimenetelétől függetlenül özvegyi nyugdíjat fizet RN részére, ezen intézménynek az egyenlő bánásmód miatt ugyanolyan kötelezettséget kell vállalnia vele és a VW-vel szemben, ami mind a Bizottságot, mind a Tanácsot megfosztja az eljáráshoz fűződő érdekétől, és így az egyesített ügyekben benyújtott fellebbezések összességét elfogadhatatlanná teszi.
- 49 A Bizottság vitatja ezt az érvelést, kifejtve többek között, hogy az RN-nel szemben tett kötelezettségvállalást a személyzeti szabályzat 76. cikke értelmében kizárólag adomány címen tették, és az nem terjeszthető ki más személyekre az egyenlő bánásmód elve alapján. Ezenkívül, mivel a kötelezettségvállalás ezen kiterjesztésre BT esetében nem került sor, a fellebbezések eljáráshoz fűződő érdek hiánya miatti elfogadhatatlanságának bizonyítására irányuló érvet el kell utasítani.
- 50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk és az Európai Unió Bírósága alapokmányának 58. cikke értelmében a fellebbezés a jogkérdésekre korlátozódik (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21-i Algebris [UK] és Anchorage Capital Group kontra Bizottság ítélet; C-934/19. P. sz. EU:C:2021:1042, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a C-117/21. P. és a C-138/21. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezéseket tisztán jogi jellegű jogalapokra alapították, amelyek nem a Törvényszék által tett ténybeli megállapítások megkérdőjelezésére irányulnak, hanem csupán a Törvényszék által a második megtámadott ítéletben elfogadott jogi érvelés kifogásolására szorítkoznak. Ami azt a tényt illeti, hogy a Bizottság és a Tanács bevezető jelleggel vagy kitérő keretében felhívja a Bíróság figyelmét a fellebbezésük elutasításának következményeire, meg kell állapítani, hogy az ilyen magyarázatok, amelyeket magukban nem használnak fel a második megtámadott ítélettel szemben felhozott jogi érvelés alátámasztására, nem kérdőjelezhetik meg a fellebbezések elfogadhatóságát.
- 52 Ami az eljáráshoz fűződő érdek hiányára alapított elfogadhatatlansági kifogást illeti, meg kell állapítani, hogy ez az érvelés azon az állítólagos kötelezettségen alapul, hogy a Bizottság köteles biztosítani BT részére, hogy özvegyi nyugdíjban való részesüljön, amelyet – amint az a Bizottság magyarázataiból kitűnik – a személyzeti szabályzat 76. cikke értelmében méltányosságból állapítottak meg RN-nek, jóllehet ilyen kötelezettség sem a személyzeti szabályzatból, sem általánosabban az uniós jogból nem következik, mivel a személyzeti szabályzat említett rendelkezése értelmében vett „adományra” vonatkozó döntés mérlegelési jogkörben születik, és szükségszerűen az eset körülményeinek figyelembevételével hozott egyedi döntésnek kell lennie.
- 53 Ebből következik, hogy a C-117/21. P. és a C-138/21. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezések elfogadhatók.

A C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés elfogadhatóságáról

- 54 RN a C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés elfogadhatatlanságára hivatkozik. Azt állítja, hogy a Bizottság ugyanazon ügyben nem terjeszthet elő második fellebbezést. Márpedig sem az EUM-Szerződés, sem az Európai Unió Bíróságának alapokmánya nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely lehetővé tenné az ugyanazon ügyben benyújtott fellebbezéseket. RN e tekintetben arra a szabályra is hivatkozik, amely szerint „a fellebbezés nem fellebbezhető meg”.
- 55 A Bizottság erre azt válaszolja, hogy RN érveit az alkalmazandó eljárási rendelkezések egyáltalán nem támasztják alá.
- 56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 18. pontjából kitűnik – a Bizottság az Európai Unió Bírósága alapokmánya I. mellékletének 9. cikke alapján fellebbezést nyújtott be a Közszolgálati Törvényszék 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítéletével (F-104/15, EU:F:2016:163) szemben. E fellebbezésnek a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) helyt adott, és az ügyet a Közszolgálati Törvényszék 2016. szeptember 1-jei megszűnését követően visszautalták a Törvényszéknek a fellebbezést elbíráló tanácstól eltérő tanácsa elé. Az ügyet tehát első fokon másodszor bírálták el, ami a harmadik megtámadott ítélet alapjául szolgált. Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján a Bizottság fellebbezést nyújtott be ez utóbbi ítélettel szemben.
- 57 Mivel elszigetelten vizsgálva mind a 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítélet (F-104/15, EU:F:2016:163), mind pedig a harmadik megtámadott ítélet az Európai Unió Bírósága alapokmánya I. mellékletének 9. cikke és ezen alapokmány 56. cikke értelmében vett „eljárást befejező határozat[...]”, RN tévesen állítja, hogy a Bizottság ugyanazon ügyben két fellebbezést nyújtott be.
- 58 Ebből következik, hogy a C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés elfogadható.

A C-118/21. P. sz. ügyben felhozott első jogalapról

A felek érvelése

- 59 Első jogalapjával a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék a harmadik megtámadott ítélet 41–46. pontjában tévesen alkalmazta a jogot a kérdést előterjesztő bíróság azon hatáskörének meghatározása és alkalmazása során, hogy határozzon az első fokon azt követően előterjesztett kereseti jogalapokról, hogy a fellebbezést elbíráló Törvényszék megsemmisítette az elsőfokú ítéletet. A jogalap három részre oszlik.
- 60 Első jogalapjának első részében a Bizottság arra hivatkozik, hogy az a bíróság, amelyhez az ügyet visszautalták, nem mérlegelheti a visszautalás terjedelmét. E tekintetben többek között a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 68. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék elé a harmadik megtámadott ítélet alapjául szolgáló ügyben történő visszautalás tárgya egyértelműen az első fokon benyújtott kereset harmadik jogalapjának vizsgálatára korlátozódott, amely jogalap nem tartalmaz semmilyen, a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének állítólagos jogellenességére alapított érvet. Ennélfogva a Törvényszék a harmadik megtámadott ítéletben nem határozhatott volna a harmadik jogalapon kívüli jogalapokról.

- 61 Egyébiránt, azon túl, hogy a Törvényszék a harmadik megtámadott ítélet 42. pontjában tévesen vette figyelembe a fellebbezés alátámasztására annak megállapítása érdekében felhozott jogalapokat, hogy az elsőfokú ítélet egyes elemeit érvénytelenítették-e, vagy sem, a Bizottság azt állítja, hogy a 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítélet (F-104/15, EU:F:2016:163) megsemmisítése a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletnek (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének értelmezésére irányuló 51–57. pontján alapul, ezen ítélet 58–64. pontja pedig a Törvényszéknek az RN által a személyzeti szabályzat e rendelkezését illetően felhozott jogellenességi kifogással kapcsolatos érvelését támasztja alá.
- 62 Ennélfogva a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a jogvita a visszautalást követően az RN által a Közzolgálati Törvényszékhez benyújtott eredeti keresetében kifejtett, az egyenlő bánásmód és az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére alapított jogalapra is kiterjedt.
- 63 Első jogalapjának második részében a Bizottság úgy véli, hogy a Törvényszék a harmadik megtámadott ítéletben hallgatólagosan, de szükségszerűen kimondta a hátrányos megkülönböztetés hiányát a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében szabályozott helyzetekben. E tekintetben a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) megállapította, hogy a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének a Közzolgálati Törvényszék által elfogadott értelmezése jogilag téves az RN-nek a házasság eltérő időtartamára alapított érve tekintetében. Márpedig e tekintetben annak megállapításával, hogy a tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnését megelőző házassági időszak figyelmen kívül hagyása nem bizonyíthatja az említett rendelkezés jogellenességét, a Törvényszék hallgatólagosan, de szükségszerűen azt állapította meg, hogy a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikkének hatályára tekintettel az egyenlő bánásmód elvének megsértése miatt ez utóbbi rendelkezés alapján nem merülhetett fel jogellenességi kifogás, és hogy ebből következően e kérdésről nem szükséges határozni. Ennélfogva a Törvényszék azáltal, hogy a harmadik megtámadott ítélet 45. pontjában tévesen elemezte a Törvényszék 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletét (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520), a harmadik megtámadott ítélet 46. pontjában tévesen állapította meg, hogy az egyenlő bánásmód elvének, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének és az arányosság elvének a megsértésére alapított jogalapokról az említett 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695, nem tették közzé, EU:T:2017:520) nem határozott.
- 64 Első jogalapjának harmadik részében a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a harmadik megtámadott ítélet 112. pontjában megállapította, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke sérti többek között az egyenlő bánásmód elvét, a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélettel (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) ellentétesen döntött. Az ezen ítélet 59. pontjában tett, a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikke hatályának körülhatárolására vonatkozó megállapítás, valamint az özvegyi nyugdíj nyújtása feltételeinek e rendelkezés és e melléklet 18. cikke közötti különbsége nem teszi lehetővé az egyenlő bánásmód elve megsértésének megállapítását.
- 65 RN elsődlegesen azt állítja, hogy az első jogalap elfogadhatatlan, mivel annak megfogalmazása pontatlan, ugyanis a Bizottság – logikusan – nem róhatja fel a Törvényszéknek, hogy mind a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörének meghatározása, mind pedig annak alkalmazása során tévesen alkalmazta a jogot. E pontosítás hiánya következképpen érinti az első jogalapot alátámasztó jogi érveket.

- 66 RN másodlagosan azt kéri, hogy az első jogalapot mint megalapozatlant utasítsák el.
- 67 Válaszában a Bizottság azt állítja, hogy az első jogalap elfogadható, mivel nem szorítkozhat kizárólag a fellebbezés tárgyát képező elvek értelmezésének megkérdőjelezésére anélkül, hogy vitatná azok konkrét alkalmazását, és fordítva. A Bizottság a továbbiakban a harmadik megtámadott ítélet RN általi értelmezését vitatja.

A Bíróság álláspontja

– Az első jogalap elfogadhatóságáról

- 68 RN állításával ellentétben meg kell állapítani, hogy a Bizottság első jogalapjának megfogalmazása a jelen ítélet 43. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel nem pontatlan és nem is illogikus. Ezen első jogalappal ugyanis a Bizottság egyértelműen azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot a kérdést előterjesztő bíróság azon hatáskörének mind meghatározása, mind pedig alkalmazása során, hogy a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését követően első fokon határozzon, és e jogalap alátámasztására három, ugyanilyen pontosan és világosan megfogalmazott részt fejt ki.
- 69 Tekintve, hogy RN azt rója fel a Bizottságnak, hogy a Törvényszék a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörének „mind” meghatározása, „mind pedig” annak alkalmazása során tévesen alkalmazta a jogot, ami nem lehetséges, elegendő megállapítani, hogy fellebbezésében a Bizottság lényegében azt fejt ki, hogy a Törvényszék a harmadik megtámadott ítéletben nem határozta meg helyesen a jogvita tárgyát és terjedelmét az előtte folyamatban lévő ügyben, mivel nem megfelelően alkalmazta a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520), valamint a jogvita tárgyának és terjedelmének az ügy visszautalását követő meghatározására vonatkozó ítélkezési gyakorlatot.
- 70 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a C-118/21. P. sz. ügyben felhozott első jogalap elfogadható.

– Az első jogalap megalapozottságáról

- 71 Először is el kell utasítani a Bizottságnak a Törvényszék által a harmadik megtámadott ítélet 42. pontjában elkövetett téves jogalkalmazásra alapított kifogását. A Bizottság ugyanis tévesen értelmezi e pontot, amikor úgy véli, hogy a Törvényszék a jogvita tárgyát és terjedelmét a Bizottság által a T-695/16. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésében előadott jogalapok alapján határozta meg. A harmadik megtámadott ítélet 42. pontjának első mondatában ugyanis a Törvényszék emlékeztet arra, hogy a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) hatályon kívül helyezte a 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítéletet (EU:T:2017:520), miután részben helyt adott a Bizottság által felhozott két jogalapról. E körülmények között, és amint azt RN előadja, a Közzolgálati Törvényszék ítéletének teljes egészében történő hatályon kívül helyezése arra készítette a kérdést előterjesztő bíróságot, hogy ismét határozzon az első fokon benyújtott kereset egészéről.
- 72 A Törvényszék tehát a harmadik megtámadott ítélet 43. pontjában helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) eldöntött jogkérdések fényében újból határoznia kell az RN által a Közzolgálati Törvényszék előtt felhozott és a Törvényszéket a visszautalás keretében kötő

valamennyi megsemmisítési jogalapról. A Törvényszék szükségszerűen a harmadik megtámadott ítélet 41. pontjában felidézett és a Bizottság által nem vitatott ítélkezési gyakorlatra, valamint az ezen ítélet 42. pontjának első mondatában a 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítélet (F-104/15, EU:F:2016:163) teljes körű hatályon kívül helyezésével kapcsolatban tett megállapítás alapján jutott e következtetésre. Ami a harmadik megtámadott ítélet 42. pontjában szereplő két utolsó mondatot illeti, meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) alapjául szolgáló ügyben felhozott jogalapok egyszerű felidezéséről van szó, amely e következtetés szempontjából hatástalan.

- 73 Másodszer meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a harmadik megtámadott ítélet 45. és 46. pontjában sem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) nem határozott az RN által a Közzolgálati Törvényszékhez benyújtott keresetében felhozott második jogalap részeiről.
- 74 A 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítélet (F-104/15, EU:F:2016:163) 35., 55–60. és 76. pontjából kitűnik, hogy a Közzolgálati Törvényszék RN keresetének második jogalapját nem a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogellenességére vonatkozó kifogás szempontjából, hanem csupán az első jogalap vizsgálata keretében a házasságnak az e rendelkezésben szereplő legkisebb időtartamára vonatkozó feltétel értelmezése céljából vizsgálta meg. Ennek keretében a Közzolgálati Törvényszék azt kívánta meghatározni, hogy az említett rendelkezés értelmezhető-e az uniós jog olyan elveivel összhangban, mint az egyenlő bánásmód elve és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve, abban az értelemben, hogy a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie RN és elhunyt házastársa két házasságának összesített időtartamát, amely értelmezést a Közzolgálati Törvényszék szerint ugyanezen rendelkezés szövege nem zárja ki.
- 75 Egyébiránt rá kell mutatni arra, hogy a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 57. pontjában a Törvényszék a fellebbezés alapján eljárva úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó rendelkezésnek a Közzolgálati Törvényszék által a 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítélet (F-104/15, EU:F:2016:163) 57. és 76. pontjában adott értelmezése téves jogalkalmazásból fakadt, lényegében azon az alapon, hogy e rendelkezés egyértelmű szövege kizárja az ilyen értelmezést. A Törvényszék tehát ezt az ítéletet teljes egészében hatályon kívül helyezte.
- 76 Ebből következik, hogy jöllehet a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletében (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) hatályon kívül helyezte a 2016. július 20-i RN kontra Bizottság ítéletet (F-104/15, EU:F:2016:163), ezt azért tette, mert nem fogadta el a Közzolgálati Törvényszék a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének a Közzolgálati Törvényszék általi értelmezését az RN keresetének első jogalapjára és az egyenlő bánásmód elvére tekintettel, függetlenül az RN által felhozott, e rendelkezés jogellenességére alapított jogalapoktól.
- 77 Így a Törvényszék még hallgatólagosan sem foglalhatott állást az ilyen kivételre alapított kifogásokkal kapcsolatban, mivel – ellentétben azzal, amit a Bizottság állít – a Közzolgálati Törvényszéknek a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkére vonatkozó értelmezését nem cáfolhatta meg, mint az ezen melléklet 18. és 20. cikkének a Törvényszék által elfogadott hatályából csupán az következik, hogy ez utóbbi cikket még nem lehet jogellenesnek nyilvánítani az RN által az eredeti keresetének második jogalapja keretében felhozott érvek tekintetében. Ha ugyanis e jogalaprak helyt adnának, RN – annak ellenére, hogy a személyzeti szabályzat

VIII. melléklete 20. cikkének értelmezése keretében nem igényelheti a két házassága időtartamának összevonását – kérhetné e rendelkezés jogellenessé nyilvánítását oly módon, hogy a Bizottság köteles lenne vele szemben új határozatot hozni és abban levonni a jogvitát lezáró ítélet következtetéseit.

- 78 E körülmények között a Bizottság lényegében tévesen állítja, hogy a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) hallgatólagosan, de szükségszerűen nemlegesen határozott a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkére vonatkozó jogellenességi kifogással kapcsolatban.
- 79 Ezenkívül – a Bizottság állításával ellentétben – a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 58–64. pontjában nem vizsgálta és nem is utasította el az RN által a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével kapcsolatos jogellenességi kifogás alátámasztására felhozott kifogásokat, így a Bizottság nem állíthatja, hogy a harmadik megtámadott ítélet 46. pontjában a Törvényszék tévesen mondta ki, hogy ebben az első ítéletben nem bírálta el a kereset második jogalapját.
- 80 E tekintetben ugyanis meg kell állapítani, hogy a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 58–64. pontjában a Törvényszék megelégedett azzal, hogy megválaszolja az RN által a Bizottság fellebbezésére válaszul előadott érveket. Márpedig egyrészt RN-nek az ezen ítélet 59–61. pontjában vizsgált két érve kizárólag a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének a Törvényszék általi értelmezésére vonatkozik, tehát semmilyen kapcsolatban nem áll az e rendelkezéssel kapcsolatos jogellenességi kifogással.
- 81 Másrészt, ami RN-nek a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 62–64. pontjában vizsgált érvét illeti, kétségtelen, hogy ez az arányosság elvének megsértésére vonatkozó érv az eredeti kereset jogellenességi kifogásra alapított második jogalapjához kapcsolódik. Mindazonáltal a Törvényszék ezen ítélet 63. pontjában kifejti, hogy a Közzolgálati Törvényszék az arányosság elvének megsértését abból az előfeltevésből kiindulva vizsgálta, amely szerint a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének szövegét úgy lehet értelmezni, hogy az kötelezően előírja RN két házassága összesített időtartamának figyelembevételét. Mivel azonban úgy ítélte meg, hogy a Közzolgálati Törvényszék nem indulhatott ki ebből az előfeltevésből, a Törvényszék – továbbra is az említett ítélet 63. pontjában – arra a következtetésre jutott, hogy nem szükséges határozni az RN által előadott, az arányosság elvének állítólagos megsértésére vonatkozó érvelésről. Ennélfogva a Törvényszék távolról sem utasította el RN eredeti keresetének második jogalapját, hanem csupán e jogalap és pontosabban az arányosság elvének megsértésére alapított érvelés vizsgálatát tagadta meg, mivel az ilyen vizsgálat nem a fellebbezés szakaszába tartozik.
- 82 Ebből következik, hogy a Törvényszék a harmadik megtámadott ítélet 45. pontjában helyesen elemezte a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 63. pontját, így e tekintetben semmilyen téves jogalkalmazás nem róható fel neki.
- 83 Harmadszor a Bizottság tévesen állítja, hogy a harmadik megtámadott ítéletben a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 68. pontjának első mondatában szereplő nyilatkozat miatt nem határozhatott a Közzolgálati Törvényszékhez benyújtott kereset harmadik jogalapjától eltérő jogalapokról.

- 84 Meg kell ugyanis állapítani, hogy a Törvényszék ezen ítélet 68. pontjában annak megállapítására szorított, hogy az ügyet nem bírálhatja el, mivel a Közszolgálati Törvényszék nem vizsgálta meg az RN által hivatkozott harmadik jogalapot. Márpedig meg kell állapítani, hogy e nyilatkozat kizárólag arra a kérdésre vonatkozik, hogy a fellebbezés tárgyában eljáró Törvényszék előtt folyamatban lévő per állása lehetővé tette-e az ügy eldöntését, és nem vonatkozik a jogvita tárgyának és terjedelmének az ügy visszautalását követő meghatározására vonatkozó kérdésre. E tekintetben kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság, és nem a fellebbviteli bíróság feladata, a jogvita tárgyának és terjedelmének mint a fellebbviteli bíróság által hozott ítélet következményének meghatározása. Ennélfogva az arra vonatkozó bármilyen nyilatkozat, hogy az ügy érdemben való eldöntését a per állása megengedi-e, önmagában nem lehet meghatározó az ügy tárgyának és terjedelmének a visszautalást követő elemzése szempontjából, amelyet a kérdést előterjesztő bíróságnak kell elvégeznie.
- 85 A jelen ügyben a jelen ítélet 73. pontjából kitűnik, hogy a harmadik megtámadott ítélet 46. pontjában a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a Törvényszék a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletében (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) nem határozott a kereset második jogalapjának az egyenlő bánásmód, az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma és az arányosság elvének megsértésére alapított részeit illetően.
- 86 Negyedszer, a Bizottságnak a harmadik megtámadott ítélet 112. pontja és a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítélet (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) 59. pontja közötti ellentmondásra alapított kifogásának nem lehet helyt adni, amennyiben az azon a jelen ítélet 78. pontjában elutasított előfeltevésen alapul, amely szerint a 2017. július 18-i Bizottság kontra RN ítéletben (T-695/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:520) a Törvényszék hallgatólagosan, de szükségszerűen elutasította az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított jogalapot.
- 87 A fenti megfontolásokra tekintettel a Bizottság által a C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés alátámasztására felhozott első jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A C-116/21. P. sz. ügyben előterjesztett első jogalap harmadik részéről és második jogalapról, a C-117/21. P. sz. ügyben előterjesztett első jogalap harmadik részéről és a második jogalap első két részéről, a C-118/21. P. sz. ügyben előterjesztett második jogalap harmadik részéről és a harmadik jogalap első két részéről, valamint a C-138/21. P. sz. és a C-139/21. P. sz. ügyben előterjesztett első jogalapról

A felek érvelése

- 88 E jogalapokkal és azok részeivel a Bizottság, valamint elsődlegesen a Tanács azt állítja, hogy a megtámadott ítéletekben a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot az egyenlő bánásmód elvének és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének értelmezésekor, amennyiben tévesen állapította meg a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikkének rendelkezései által lefedett helyzetek összehasonlíthatóságát, és ebből következően a különböző hasonló helyzetekre alkalmazott eltérő bánásmód fennállását.
- 89 Általánosságban ezen intézmények – a Parlament támogatásával – úgy vélik, hogy a Törvényszék az első megtámadott ítélet 59. és 60. pontjában, a második megtámadott ítélet 58. és 59. pontjában, valamint a Bizottságot illetően a harmadik megtámadott ítélet 80. és 81. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a házasság megkötésének időpontja az az egyetlen tényező, amely a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. cikkének vagy 20. cikkének

alkalmazását meghatározza, és ennél fogva az e rendelkezések hatálya alá tartozó helyzetek összehasonlíthatók. Márpedig, ha a Törvényszék az e helyzeteket jellemző valamennyi tényező figyelembe vette volna, meg kellett volna állapítania, hogy lényeges és objektív különbség áll fenn a valamely uniós intézménnyel szolgálati jogviszonyban álló tisztviselők és a szolgálati jogviszonyban már nem álló tisztviselők között e tisztviselők jogi helyzetére tekintettel, különös tekintettel azokra a munkajogi jogokra és kötelezettségekre, amelyek az előbbieket – az utóbbiakkal ellentétben – a szolgálati jogviszonyuk teljes időtartama alatt a személyzeti szabályzat rendelkezései alapján megilletik, illetve terhelik.

- 90 Konkrétan mind a Bizottság, mind a Tanács különösen azt hangsúlyozza, hogy a szolgálati jogviszonyban álló tisztviselőnek – ellentétben a korábbi tisztviselőkkel, akiket már nem terhel munkavégzési kötelezettség – járulékot kell fizetnie a nyugdíjrendszerbe, magasabb alapilletményben kell részesülnie annál az öregségi nyugdíjnál, amelyben nyugdíjba vonulásakor részesülni fog, köteles az alkalmazási helyén lakni és külföldi munkavégzési támogatásra, külföldi tartózkodási támogatásra és útiköltségtérítésre jogosult. A Bizottság hozzáteszi, hogy a korábbi tisztviselőkre már nem terjed ki a munkahelyi balesetek közös egészségbiztosítási rendszere. Ezen intézmény ezenkívül rámutat, hogy – a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével ellentétben – e melléklet 18. cikke úgy rendelkezik, hogy a házasság időtartamára vonatkozó feltétel nem alkalmazható, ha a tisztviselő által a szolgálati jogviszonyának megszűnése előtt kötött házasságból gyermek született, ami azt bizonyítja, hogy az e két rendelkezés tárgyát képező helyzetek gyökeresen eltérőek. E megfontolások összessége azt mutatja, hogy a házasságot kötő korábbi tisztviselő helyzete – ugyanúgy, mint a még szolgálati jogviszonyban álló tisztviselő esetében – nyilvánvalóan nem teszi szükségessé azt, hogy a túlélő házastárs számára az özvegyi nyugdíj nyújtásával helyettesítő jövedelmet biztosítsanak.
- 91 A Bizottság továbbá úgy véli, hogy az Unió valamely intézményének szolgálatában álló tisztviselőknek és a szolgálati jogviszonyban már nem álló tisztviselőknek a helyzete személyes szempontból különbözik egymástól. Egyrészt azok a tisztviselők, akik szolgálati jogviszonyuk megszűnése előtt házasságot kötnek, fiatalabbak, mint a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének hatálya alá tartozó tisztviselők. Másrészt azt a személyt, aki házasságot köt egy nyugalmazott tisztviselővel, már úgy kell tekinteni, hogy gazdaságilag független helyzetben van, így e tisztviselő elhalálása korlátozottabb hatással jár, mint az olyan tisztviselő esetében, aki már aktív szolgálati jogviszonya idejétől kezdve eltartotta a háztartásában élőket. E tekintetben a Bizottság hangsúlyozza, hogy a Törvényszék az első megtámadott ítélet 51. pontjában, a második megtámadott ítélet 50. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 72. pontjában tévesen értelmezte a 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet (C-460/18 P, EU:C:2019:1119) 69. pontját. Ellentétben azzal, amit a Törvényszék állított, a túlélő házastárs jövedelemszerző képessége éppen, hogy releváns tényezőnek minősülhet az uniós jogalkotó számára az özvegyi nyugdíj biztosítására vonatkozó, a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke szerinti feltételek meghatározásakor, figyelembe véve azokat a körülményeket, amelyek között a házasságkötésre sor került.
- 92 A Bizottság és a Tanács hozzáteszi, hogy a Törvényszék tévesen tagadta meg az első megtámadott ítélet 56. pontjában a második megtámadott ítélet 55. pontjában és – a Bizottságot illetően – a harmadik megtámadott ítélet 77. pontjában az 1993. június 17-i Arauxo-Dumay kontra Bizottság ítélet (T-65/92, EU:T:1993:47) 33. pontjából eredő következtetések levonását, mivel a Törvényszék ezen ítéletben kiemelte a személyzeti szabályzat VIII. mellékletében szabályozott, a személyzeti szabályzat 18. és 20. cikkében szabályozott helyzetek közötti különbséget, és az ugyanezen ítélet alapjául szolgáló logika a jelen ügyekre is átültethető, annak ellenére, hogy a szóban forgó jogviták alapjául szolgáló tények eltérőek.

- 93 A Bizottság egyébiránt azt állítja, hogy az első megtámadott ítélet 58. pontjában, a második megtámadott ítélet 57. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 79. pontjában a Törvényszék az elemzésében tévesen hagyta figyelmen kívül a házasságra a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében előírt minimális időtartam célját, vagyis, hogy – amint az a 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet (C-460/18 P, EU:C:2019:1119) 89. pontjából következik – el kell kerülni a hagyatéokra vonatkozó megállapodásokat és ebből következően azt, hogy a házasságok megkötésére kizárólag az özvegyi nyugdíj folyósításának megszerzése céljából kerüljön sor, miközben e házasság egyáltalán nem felel meg az érintett személyek közötti kapcsolatok valóságának és stabilitásának. Így a Törvényszék nem tartotta tiszteletben azt a feltételt, amely szerint a helyzetek összehasonlíthatóságának értékelésekor figyelembe kell venni az e helyzeteket jellemző valamennyi tényezőt, valamint azon jogszabályok összességét, amelyek az egyes összehasonlítandó helyzetek viszonyát szabályozzák. A Törvényszék, különösen azáltal, hogy a három megtámadott ítélet ugyanezen pontjaiban megállapította, hogy a szolgálati jogviszony megszűnését követően kötött házasság nem változtatja meg lényegesen a túlélő házastárs helyzetét a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. cikkének tárgyát képező helyzethez képest, amellett, hogy e megfontolás indokolása teljes mértékben hiányzik, figyelmen kívül hagyta annak veszélyét is, hogy az ilyen házasság ürügyül szolgál a hagyatéokra vonatkozó megállapodások megkötéséhez.
- 94 VW, az AIACE Internationale által támogatott BT és RN vitatja ezt az érvelést.

A Bíróság álláspontja

- 95 Előjáróban emlékeztetni kell a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a Charta 20. cikkében foglalt törvény előtti egyenlőség az uniós jog általános elve, amely megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy a különböző helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, hacsak ez a különbségtétel objektív módon nem igazolható (2021. szeptember 2-i État belge [Tartózkodási jog családon belüli erőszak esetén] ítélet, C-930/19, EU:C:2021:657, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 96 Az egyenlő bánásmód elve megsértése fennállásának megállapításához a helyzetek összehasonlítható jellegére vonatkozó követelményt a helyzeteket jellemző tényezők összességének fényében kell vizsgálni, különösen a szóban forgó különbségtételt bevezető jogi aktus tárgya és célja alapján, azzal, hogy ennek érdekében tekintetbe kell venni azon terület elveit és céljait, amely alá e jogi aktus tartozik. Amennyiben a helyzetek nem hasonlíthatók össze, az érintett helyzetek eltérő kezelése nem sérti a Charta 20. cikkében foglalt törvény előtti egyenlőséget (2021. szeptember 2-i État belge [Tartózkodási jog családon belüli erőszak esetén] ítélet, C-930/19, EU:C:2021:657, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 97 Ezen ítélkezési gyakorlat fényében kell megvizsgálni a Bizottságnak és a Tanácsnak a Parlament által támogatott azon állításait, amelyek szerint a Törvényszék a megtámadott ítéletekben tévesen állapította meg a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikkének rendelkezéseiben szabályozott helyzetek összehasonlíthatóságát, valamint azt, hogy ezen összehasonlítható helyzetekkel kapcsolatban a házasság megkötésének időpontjától függően eltérő bánásmódot alkalmaznak.
- 98 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az első megtámadott ítélet 51., 52. és 55. pontjában, a második megtámadott ítélet 50., 51. és 54. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 72., 73. és 76. pontjában a Törvényszék kimondta, hogy a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikkének célja – a házasság minimális időtartamára vonatkozó feltétel tiszteletben

tartása mellett – az, hogy az özvegyi nyugdíjat a túlélő házastárs számára kizárólag az elhunyt házastárral fennálló kapcsolatok jogi természetétől függően nyújtsák. A Törvényszék arra is rámutatott, hogy e rendelkezések célja, hogy a túlélő házastársnak helyettesítő jövedelmet biztosítsanak, amely arra irányul, hogy részlegesen ellentételezze az elhunyt házastárs jövedelmének elvesztését, mivel ő egy elhunyt korábbi tisztviselő, aki már nem áll szolgálati jogviszonyban, és így már nem fizet járulékot az uniós nyugdíjrendszerbe.

- 99 Ennélfogva a Törvényszék lényegében úgy ítélte meg, hogy a személyzeti szabályzat VIII. melléklete e két rendelkezésének tárgya és célja a jelen ítélet 96. pontjában említett és a Törvényszék által az első és második megtámadott ítélet 44. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 66. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel feltűnően azonos. A Törvényszék szerint az érintett túlélő hozzátartozói nyugdíjak fő jellemzője a túlélő házastárs – mint olyan személy, akinek e rendelkezések jogot biztosítanak – és az elhunyt korábbi tisztviselő közötti jogviszony jogi természete. Szintén a Törvényszék szerint a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikkének alkalmazása közötti egyetlen különbség a házasság minimális időtartamára vonatkozó feltételben áll, amelynek további feltétele pedig a házasság megkötésének időpontja, tekintettel a tisztviselő ezen időpontban fennálló személyzeti szabályzat szerinti helyzetére, amint az egyértelműen kitűnik az első megtámadott ítélet 53. pontjából, a második megtámadott ítélet 52. pontjából és a harmadik megtámadott ítélet 74. pontjából.
- 100 E körülmények között a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor egyrészt az első megtámadott ítélet 59. pontjában, a második megtámadott ítélet 58. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 80. pontjában megállapította, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkének rendelkezései által szabályozott helyzetek összehasonlíthatók, másrészt pedig az első megtámadott ítélet 53. és 60. pontjában, a második megtámadott ítélet 52. és 59. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 74. és 81. pontjában azt állapította meg, hogy az e rendelkezések hatálya alá tartozó helyzetek a tisztviselő személyzeti szabályzat szerinti helyzetét illetően csak a házasságkötés időpontjában különböznek.
- 101 A Bizottság és a Tanács – a Parlament támogatásával – ugyanakkor először is azt állítja, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében említett helyzetek lényeges és objektív módon különböznek azon ténynél fogva, hogy a tisztviselő az első rendelkezés keretében a házasság megkötésének időpontjában még éppen valamely uniós intézménnyel állt szolgálati jogviszonyban, míg a második rendelkezés keretében már nem ez volt a helyzet. A Törvényszék így a helyzetek összehasonlíthatóságának értékelése során elmulasztotta kellő mértékben figyelembe venni ezt a jellemző körülményt.
- 102 Mindazonáltal, amint arra a Törvényszék az első megtámadott ítélet 54. pontjában, a második megtámadott ítélet 53. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 75. pontjában helyesen rámutatott, a túlélő házastársat és az elhunyt tisztviselőt összekötő kapcsolat jogi jellege nem különbözik attól függően, hogy a tisztviselők a házasságkötés időpontjában kereső tevékenységet folytattak-e, vagy sem, illetve attól függően, hogy mekkora az uniós nyugdíjrendszerbe befizetett vagy még fizetendő járulékok összege. Hasonlóképpen – amint azt a Törvényszék az első megtámadott ítélet 58. pontjában, a második megtámadott ítélet 57. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 79. pontjában megállapította – az a körülmény, hogy az elhunyt tisztviselő a szolgálati jogviszony megszüntetése előtt vagy után kötött házasságot, nem alkalmas arra, hogy lényegesen megváltoztassa a túlélő házastárs helyzetét a vagyoni jogait szempontjából, amelynek részét képezi az özvegyi nyugdíj mint helyettesítő jövedelem.

- 103 Hangsúlyozni kell ugyanis, hogy a házasságkötés időpontját kizárólag a leendő házastársak akarata határozza meg. E döntés alapja az, hogy a tisztviselő szabadon választhat számos megfontolás alapján, amelyek nem feltétlenül foglalják magukban a keresőtevékenység gyakorlásához vagy annak elmaradásához kapcsolódó körülmények figyelembevételét. A Bizottság és a Tanács állításával ellentétben az a tény, hogy e tisztviselő ebben az időpontban szolgálati jogviszonyban állt-e, vagy sem, nem lehet meghatározó hatással a szóban forgó helyzetek összehasonlíthatóságának a jelen ítélet 96. pontjában felidézett szempontok, és különösen a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikke tárgyának és céljának a jelen ítélet 98. pontjában felidézett értékelésére. E tekintetben a Törvényszéknek a jelen ítélet előző pontjában felidézett érvelése lényegében e tárgyon, e célon és ezen a fő elemen alapul.
- 104 Kétségtelen, hogy – amint az a jelen ítélet 99. pontjából kitűnik – a tisztviselőnek a házasságkötés időpontjában fennálló jogállása hatással van e házasság minimális időtartamára vonatkozó feltételre. Míg az előírt időtartam csak egy év abban az esetben, ha a házasság akkor jön létre, amikor a tisztviselőnek még fennáll a szolgálati jogviszonya, az ötéves időtartamra hosszabbodik abban az esetben, ha a tisztviselő azt követően köt házasságot, hogy valamely uniós intézmény szolgálatába lépett.
- 105 Mindazonáltal, amint arra VW helyesen rámutat, és amint az a jelen ítélet 102. és 103. pontjából kitűnik, sem a tisztviselő személyzeti szabályzat szerinti helyzete, sem pedig a házasság megkötésének időpontja nem releváns tényezők a helyzetek összehasonlíthatóságának szakaszában, mivel nem állnak közvetlen kapcsolatban a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében szereplő túlélő hozzátartozói nyugdíjra való jogosultság tárgyával, céljával és fő jellemző elemével.
- 106 Ezért kell analógia útján úgy tekinteni – amint azt a Bíróság a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 17. cikkében előírt túlélő hozzátartozói nyugdíjat illetően a 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet (C-460/18 P, EU:C:2019:1119) 70. pontjában jelezte –, hogy az özvegyi nyugdíj nyújtása főszabály szerint „kizárólag” az érintett személy és az elhunyt tisztviselő közötti kapcsolatok jogi jellegétől függ, noha a Bíróság ezen ítélet 89. pontjában elismerte, hogy a házasság minimális időtartama is feltétele annak, hogy a túlélő házastárs özvegyi nyugdíjban részesüljön.
- 107 Ugyanis a házastársak közötti kapcsolat jogi jellege alapozza meg az uniós közszolgálati özvegyi nyugdíjak rendszerét, mivel ezen ellátás nyújtásának ez a feltétele a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 17–20. és 27. cikkében szereplő összes özvegyi nyugdíjra vonatkozik. A házasság minimális időtartamára vonatkozó feltétel járulékos jellegű a házastársak közötti kapcsolatok jogi jellegére vonatkozó feltételhez képest, mivel csupán azon időtartam pontosítására irányul, amely alatt a jogviszonynak az özvegyi nyugdíj nyújtása céljából fenn kell állnia. E járulékos feltétel ezenkívül nem szerepel bizonyos, a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 19. és 27. cikkében említett túlélő hozzátartozói nyugellátással kapcsolatban.
- 108 A Törvényszék tehát az első megtámadott ítélet 52. és 54. pontjában, a második megtámadott ítélet 51. és 53. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 73. és 75. pontjában helyesen emelte ki az indokolásában a házastársak közötti jogi kapcsolat – mint az uniós túlélő hozzátartozói nyugdíjrendszert jellemző fő tényező – fontosságát, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a tisztviselő személyzeti szabályzat szerinti helyzete nincs hatással erre a kapcsolatra.

- 109 A Bizottság és a Tanács másodsorban azt állítja, hogy a szolgálati jogviszony megszűnését követően házasságot kötő korábbi tisztviselő helyzete nem követeli meg, hogy a túlélő házastársának ugyanolyan magától értetődő módon helyettesítő jövedelem álljon rendelkezésre, mint azon házas tisztviselő esetében, aki még szolgálati jogviszonyban áll. E tekintetben – amint arra a Törvényszék az első megtámadott ítélet 58. pontjában helyesen rámutatott – a második megtámadott ítélet 57. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 79. pontjában a 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet (C-460/18 P, EU:C:2019:1119) 69. pontjára hivatkozással elegendő emlékeztetni arra, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében szereplő özvegyi nyugdíjra való jogosultság nem függ a forrásokra vagy vagyonra vonatkozó olyan feltételektől, amelyek a túlélő házastárs szükségleteinek kielégítésére való képtelenségét jellemzik, és ezáltal az elhunyttól való korábbi pénzügyi függőségét bizonyítják.
- 110 A Bizottság harmadszor előadja, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe a házasságra a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében előírt minimális időtartam célját, amely – amint az a 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet (C-460/18 P, EU:C:2019:1119) 89. pontjából következik – a hagyatéokra vonatkozó csalárd vagy visszaélésszerű megállapodások megkötésének elkerülésére irányul. E tekintetben elegendő megjegyezni, hogy e szempont nem releváns a helyzetek összehasonlíthatóságának szakaszában. Ez az érv ugyanis a házasság esetében megkövetelt többé-kevésbé jelentős időtartam indokolására vonatkozik, így arra csak a megállapított esetleges eltérő bánásmód arányosságának értékelése során kerülhet sor.
- 111 Ezenfelül, ami a Bizottság azon érvét illeti, amely szerint a helyzetek összehasonlíthatóságának hiányát az is bizonyítja, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében foglaltakkal ellentétben a házasság minimális időtartamára vonatkozó feltételt e melléklet 18. cikke értelmében nem kell figyelembe venni, ha a túlélő házastárs a korábbi tisztviselő gyermekeit tartja vagy tartotta el, ez a körülmény nem befolyásolja az e két cikk hatálya alá tartozó helyzetek összehasonlíthatóságának értékelését. A gyermekek eltartására vonatkozó, kizárólag a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikkében előírt feltétel ugyanis – a jelen ítélet 104. és 106. pontjában foglaltak analógiája útján – ugyanolyan járulékos jelleget ölt, mint a házasság minimális időtartamára vonatkozó feltétel, amelynek helyébe lép. Az tehát nem áll közvetlen kapcsolatban az e melléklet 18. és 20. cikkében említett túlélő hozzátartozói nyugdíjra való jogosultság tárgyával, céljával és fő jellemző elemével.
- 112 A fenti megfontolásokból következik, hogy ellentétben azzal, amit a Bizottság és a Tanács állít, a Törvényszék által az első megtámadott ítélet 59. és 60. pontjában, a második megtámadott ítélet 58. és 59. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 80. és 81. pontjában levont következtetések nem minősülnek téves jogalkalmazásnak.
- 113 E körülmények között hatástalannak kell minősíteni a Bizottság és a Tanács azon érvét, amely szerint a Törvényszék az első megtámadott ítélet 56. pontjában tévesen tagadta meg a második megtámadott ítélet 55. pontjában, a Bizottságot illetően pedig a harmadik megtámadott ítélet 77. pontjában az 1993. június 17-i Arauxo-Dumay kontra Bizottság ítélet (T-65/92, EU:T:1993:47) 33. pontja szerinti következtetéseket. Ugyanis, még ha feltételezzük is, hogy ez az érv megalapozott, a Törvényszéknek a helyzetek összehasonlíthatóságára vonatkozó következtetései az első megtámadott ítélet 51–55., illetve 58. pontjában, valamint a második megtámadott ítélet 50–54. és 57. pontjában, illetve a harmadik megtámadott ítélet 72–76. és 79. pontjában szereplő indokoláson alapulnak, függetlenül az ezen ítéletek 56., 57. és 77. pontjában kifejtett megfontolásoktól.

- 114 Ebből következik, hogy mint megalapozatlant el kell utasítani a C-116/21. P. sz. ügyben előterjesztett első jogalap harmadik részét és második jogalapját, a C-117/21. P. sz. ügyben felhozott első jogalap harmadik részét és második jogalapjának első két részét, a C-118/21. P. sz. ügyben felhozott második jogalap harmadik részét és a harmadik jogalap első két részét, valamint a C-138/21. P. sz. és a C-139/21. P. sz. ügyben felhozott első jogalapot.

A C-116/21. P. sz. és a C-117/21. P. sz. ügyben előterjesztett első jogalap első két részéről, a C-118/21. P. sz. ügyben előterjesztett második jogalap első két részéről, valamint a C-138/21. P. és a C-139/21. P. sz. ügyekben előterjesztett második jogalapról

A felek érvelése

- 115 E jogalapokkal a Bizottság, valamint másodlagosan a Tanács lényegében azt rója fel a Törvényszéknek, hogy a megtámadott ítéletekben a bírósági felülvizsgálat terjedelmét illetően tévesen alkalmazta a jogot.
- 116 E két intézmény – a Parlament támogatásával – úgy véli, hogy az első két megtámadott ítélet 48. pontjának második mondatában, a Bizottság esetében pedig a harmadik megtámadott ítélet 70. pontjának második mondatában a Törvényszék a személyzeti politika által választottól gyökeresen eltérő összefüggésben kialakított uniós ítélkezési gyakorlatot alkalmazta olyan helyzetekben, amelyekben a jogalkotó számára több lehetőség áll rendelkezésre. Így a Törvényszék többek között az első megtámadott ítélet 80. pontjában, a második megtámadott ítélet 84. pontjában, a Bizottságot illetően pedig a harmadik megtámadott ítélet 105. pontjában tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az uniós jogalkotónak a házasság minimális időtartamára vonatkozó, a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke szerinti választása egyszerűen „ésszerűtlen”. Ennek során olyan ellenőrzést végzett, amely meghaladja a szóban forgó intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmények által követett – azaz a jelen ügyben a joggal való visszaélés és a csalás megelőzésére, valamint az Unió költségvetésének védelmére vonatkozó – célhoz képest „nyilvánvalóan alkalmatlan vagy nem megfelelő” jellegét. A Törvényszék ily módon saját értékelésével helyettesítette az uniós jogalkotó értékelését, tehát túllépte a jogszerűségi felülvizsgálat határait.
- 117 Az Unió pénzügyi helyzetének megőrzésére irányuló célkitűzést illetően a Tanács azt rója fel a Törvényszéknek, hogy az nem vizsgálta meg a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkét ezen tág értelemben vett, és a csalás elleni küzdelem céljával összefüggésben értelmezett célkitűzés tükrében. Azonkívül, hogy a Törvényszéknek meg kellett volna vizsgálnia, hogy e rendelkezés nyilvánvalóan nem megfelelő-e e célokra tekintettel, a Tanács azt állítja, hogy a Törvényszék az első megtámadott ítélet 83. pontjában és a második megtámadott ítélet 87. pontjában tévesen állapította meg, hogy még az említett rendelkezés hiányában sem kerülne veszélybe az uniós nyugdírendszer pénzügyi egyensúlya. Az Uniónak ugyanis olyan rendszert kellett kialakítania, amely alkalmas az Unióból nyugdíjba vonult tisztviselők által kötött érdekházasságokból eredő csalások elkerülésére.
- 118 A Bizottság ezenkívül előadja, hogy a Törvényszék, noha megerősítette a VIII. melléklet 20. cikke jogszerűségére vonatkozó – a Charta 20. és 21. cikkére alapított – értékelését, eltért a Bíróság ítélkezési gyakorlatától, amely szerint valamely uniós jogi aktus jogszerűségének az alapvető jogokra tekintettel történő értékelése semmiképpen sem támaszkodhat az e jogi aktus által egyedi esetben kifejtett következményekből levont állításokra. A Törvényszék ugyanis a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogellenessé nyilvánítása érdekében kiemelte azt a sajátos

hátrányt, amelyek egyes személyeket érinthetnek, és ezenkívül az első megtámadott ítélet 77. és 78. pontjában, a második megtámadott ítélet 81. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 101–103. pontjában a jelen ügy ténybeli körülményeinek sajátosságára hivatkozva érvelt.

- 119 VW úgy véli, hogy a Bizottság és a Tanács tévesen értelmezi az első megtámadott ítéletet, amikor azt kifogásolja, hogy a Törvényszék az uniós jogalkotó döntésének „ésszerűtlen” jellegét vizsgálta. A Törvényszék ugyanis ezen ítélet 69–74. pontjában megvizsgálta e döntés „nyilvánvalóan ésszerűtlen” jellegét, amelyet „nem megfelelőnek” kell tekinteni. VW – mivel úgy véli, hogy a Törvényszék az arányosság vizsgálatának az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatából következő helyes logikáját követte – azt állítja, hogy a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy még ha jogszerűnek is tekinthető a csalás elleni küzdelem célja, az az intézkedés, amely egy megdönthetetlen vélelemre tekintettel az említett melléklet 18. cikkében előírnál ötször hosszabb minimális házassági időtartamot ír elő, nyilvánvalóan nem volt megfelelő, és túllépte a csalás kizárásának biztosításához szükséges mértéket.
- 120 Egyébiránt VW úgy véli, hogy a Bizottság állításával ellentétben a Törvényszék a ténybeli és családi helyzetére vonatkozó megfontolásokon túl az első megtámadott ítélet 61. pontjában rámutatott, hogy az eltérő bánásmód nemcsak őt magát, hanem általánosabb jelleggel hátrányos helyzetbe hozza a korábbi tisztviselők összes olyan túlélő házastársát is, akik e tisztviselőkkel szolgálati jogviszonyaik megszűnését követően kötöttek házasságot, és – ebből következően – a személyzeti szabályzat VIII. mellékletében szereplő valamennyi túlélő házastársat.
- 121 BT, akit az AIACE Internationale támogat, szintén úgy véli, hogy a Törvényszék a második megtámadott ítélet 61. pontjában általános kifejezéseket használt anélkül, hogy konkrétan a saját esetére utalt volna, és anélkül, hogy az adott ügy ténybeli körülményeire alapította volna érvelését.
- 122 Ezenkívül BT azt állítja, hogy mivel a Bíróság a 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítéletben (C-460/18 P, EU:C:2019:1119) megállapította, hogy a házasság minimális időtartamára vonatkozóan a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 17. és 18. cikkében előírt feltétel nem bizonyul nyilvánvalóan hátrányosan megkülönböztetőnek és nem megfelelőnek az özvegyi nyugdíj céljához képest, a Törvényszék köteles volt megvizsgálni, hogy az ezen melléklet 20. cikkében említett, legalább ötéves házassági időtartamra vonatkozó feltétel nem hátrányosan megkülönböztető-e, nyilvánvalóan nem alkalmatlan-e és szükséges-e az uniós jogalkotó által meghatározott célok eléréséhez. Márpedig a Törvényszék a második megtámadott ítéletben részletesen elvégezte ezt a vizsgálatot.
- 123 RN azt állítja, hogy a Bizottság arra alapított érve, hogy a Törvényszék megsértette bírósági hatáskörének terjedelmét, nem világos, és ennél fogva elfogadhatatlan, mivel a Bizottság nem pontosítja, hogy milyen, az özvegyi nyugdíj által követett célra tekintettel kellett volna megvizsgálnia a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogszerűségét. Mindenesetre RN úgy véli, hogy a Törvényszék a túlélő házastársak helyzetét az arra irányuló célra tekintettel értékelte, hogy e házastársak javára ellentételezze a volt tisztviselő halálából eredő jövedelemvesztésüket.
- 124 RN ezenkívül azt állítja, hogy – a Bizottság állításával ellentétben – a Törvényszék a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikke érvényességének értékelése során nem csupán e rendelkezésnek a jelen esetre történő alkalmazását vizsgálta, hanem a harmadik megtámadott ítélet 83. és 103. pontjában rámutatott arra, hogy e rendelkezés a személyek egy csoportjára – nevezetesen a korábbi tisztviselővel házasságot kötő és őt túlélő házastársakra – nézve különös hátrányt jelent.

A Bíróság álláspontja

- 125 Előzetesen meg kell állapítani, hogy – RN állításával ellentétben – a Bizottság azon érve, amely szerint a Törvényszék figyelmen kívül hagyta az általa végzett bírósági felülvizsgálat terjedelmét, nem nélkülözi az egyértelműséget, és ennél fogva nem elfogadhatatlan a jelen ítélet 43. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel. Ezen érveléssel ugyanis ezen intézmény azt rója fel a Törvényszéknek, hogy nem megfelelően alkalmazta azt a szempontot, amely alapján a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogszerűségét kellett volna értékelnie.
- 126 Az ügy érdemét illetően meg kell állapítani, hogy a Törvényszék az első és a második megtámadott ítélet 46–48. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 68–70. pontjában emlékeztetett a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében említett követelményekre, valamint az eltérő bánásmód arányosságának vizsgálata céljából alkalmazandó ítélkezési gyakorlatra. Ezt követően az első és a második megtámadott ítélet 49. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 71. pontjában azt mondta ki, hogy ha a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében említett helyzetek összehasonlíthatók lennének, akkor meg kellene vizsgálnia, hogy az uniós jogalkotó számára nem tűnik ésszerűtlennek annak megállapítása, hogy a bevezetett eltérő bánásmód megfelelő és szükséges lehet a személyzeti szabályzat VIII. mellékletében előírt, a házasság minimális időtartamára vonatkozó feltétel által követett közérdekű cél megvalósításához. Miután a Törvényszék megállapította a helyzetek összehasonlíthatóságát, ezt az elemzést az első megtámadott ítélet 65. pontja, a második megtámadott ítélet 66. pontja és a harmadik megtámadott ítélet 90. pontja alapján végezte el.
- 127 Márpedig, amint azt a Bizottság és a Tanács – a Parlament támogatásával – előadja, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a személyzeti szabályzatnak a jelen ügyekben szóban forgókhoz hasonló szabályai esetén és figyelemmel az e tekintetben az uniós jogalkotó rendelkezésére álló széles mérlegelési jogkörre, az egyenlő bánásmód elve csak abban az esetben sérül, ha a jogalkotó a szóban forgó szabályozással elérni kívánt célkitűzéshez képest önkényes vagy nyilvánvalóan nem megfelelő különbségtételt alkalmaz (lásd ebben az értelemben: 2021. március 25-i Alvarez y Bejarano és társai kontra Bizottság ítélet, C-517/19 P és C-518/19 P, EU:C:2021:240, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 128 Meg kell állapítani, hogy ez az ítélkezési gyakorlat alkalmazandó a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében előírt arányosság követelményének vizsgálata keretében.
- 129 A jelen ügyben a Törvényszék az első és a második megtámadott ítélet 49. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 71. pontjában megállapította, hogy meg kell vizsgálnia, hogy az uniós jogalkotó számára nem tűnik-e ésszerűtlennek, hogy azt állapítsa meg, hogy a bevezetett eltérő bánásmód megfelelő és szükséges lehet a házasság minimális időtartamára vonatkozó, a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében előírt feltétel által követett közérdekű cél megvalósításához. Márpedig a Törvényszéknek annak vizsgálatára kellett volna szorítkoznia, hogy az e rendelkezésben alkalmazott – az e melléklet 18. cikkével összefüggésben értelmezett – különbségtétel nem tűnik-e önkényesnek vagy nyilvánvalóan alkalmatlannak a kitűzött közérdekű cél szempontjából. A Törvényszék ezáltal túllépte bírósági felülvizsgálati jogkörének terjedelmét, mivel helytelenül végezte el az arányosság követelményének vizsgálatát, és ezáltal tévesen alkalmazta a jogot. E hiba nélkül ugyanis a Törvényszéknek eltérő érvelést kellett volna alkalmaznia, és adott esetben más következtetésekre kellett volna jutnia, mint amelyekre az első megtámadott ítélet 80., 85. és 87. pontjában, a második megtámadott ítélet 84., 90. és 92. pontjában, valamint a harmadik megtámadott ítélet 105., 110. és 112. pontjában jutott.

- 130 A bírósági felülvizsgálatnak ez a figyelmen kívül hagyása az első megtámadott ítélet 69. pontjában, a második megtámadott ítélet 71. pontjában és a harmadik megtámadott ítélet 94. pontjában is tükröződik. A Törvényszék ugyanis e pontokból kiindulva azt vizsgálta, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében előírt – a legalább ötéves időtartamú házasságra vonatkozó – elkülönítve és az e melléklet 18. cikkében előírt egyéves feltételtől függetlenül vizsgált feltétel a Charta 52. cikkének (1) bekezdése keretében arányos-e abban az értelemben, hogy nem haladja meg nyilvánvalóan az uniós jogalkotó által elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket. Márpedig, amint az a jelen ítélet 128. pontjából kitűnik, a Törvényszéknek még a Charta ezen rendelkezésével összefüggésben is meg kellett volna elégednie annak vizsgálatával, hogy a jelen ügyben megállapított különbségtételt, vagyis azt, hogy a házasság minimális időtartamára vonatkozó feltétel a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének hatálya alá tartozó helyzetekben még akkor is ötször nagyobb, mint az e melléklet 18. cikkének hatálya alá tartozó esetekre vonatkozó feltétel, ha az összes ilyen helyzet összehasonlítható, önkényesnek vagy nyilvánvalóan nem megfelelőnek kellett tekinteni az uniós jogalkotó által kitűzött, e két rendelkezés közös céljának fényében.
- 131 E körülmények között, anélkül hogy szükséges lenne megvizsgálni a Bizottság és a Tanács által felhozott többi érvet, helyt kell adni a C-116/21. P. sz. és a C-117/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés első jogalapja első két részének, a C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés második jogalapja első két részének, valamint a C-138/21. P. sz. és a C-139/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés második jogalapjának.
- 132 Következésképpen anélkül, hogy meg kellene vizsgálni a C-116/21. P. sz. ügyben előterjesztett harmadik jogalapot, a C-117/21. P. sz. ügyben előterjesztett második jogalap harmadik részét és a harmadik jogalapot, a C-118/21. P. sz. ügyben előterjesztett harmadik jogalap harmadik részét és a negyedik jogalapot, a C-138/21. P. sz. ügyben előterjesztett harmadik és negyedik jogalapot, valamint a C-139/21. P. sz. ügyben előterjesztett harmadik jogalapot, helyt kell adni a fellebbezéseknek és hatályon kívül kell helyezni a három megtámadott ítéletet.

A Törvényszék előtti keresetekről

- 133 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata értelmében a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet maga is érdemben eldöntheti, ha azt a per állása megengedi.
- 134 A jelen ügyben, tekintettel többek között arra a körülményre, hogy a T-243/18., T-315/19. és T-442/17. RENV. sz. ügyben benyújtott megsemmisítés iránti kereseteket olyan jogalapokra alapították, amelyek a Törvényszék előtti kontradiktórium vita tárgyát képezték, és amelyek vizsgálatához nem szükséges semmilyen további pervezető vagy eljárási intézkedés meghozatala, meg kell állapítani, hogy e kereseteket a per állása megengedi, és azokat érdemben el kell bírálni.
- 135 Annak érdekében, hogy a Bíróság e célból rendelkezzen az ügyek teljes iratanyagával, a Bíróság Hivatala, amelyet az előadó bíró erre felkért, 2022. január 21-én kérte a Törvényszék Hivatalától a T-243/18. és T-315/19. sz. ügyekben tartott tárgyalások hangfelvételének továbbítását. A Törvényszék Hivatala e kérelemnek 2022. január 25-én tett eleget.

A T-243/18. sz. ügyben előterjesztett keresetről

136 A Törvényszékhez benyújtott keresetének alátámasztására a T-243/18. sz. ügyben VW lényegében két, elsődlegesen a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével kapcsolatos jogellenességi kifogásra, másodlagosan pedig a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 27. cikkének téves értelmezésére alapított jogalapra hivatkozott. Végül harmadlagosan a rendelkezésnek a Charta 20. cikkében rögzített egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított jogellenességére is hivatkozott.

A személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének megsértésére alapított első jogalapról

137 A T-243/18. sz. ügyben előterjesztett első jogalapjával VW azt állítja, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke sérti az egyenlő bánásmódnak és az arányosságnak a Charta 20. cikkében, illetve 52. cikkében foglalt elvét, mivel azáltal, hogy a házasság legalább ötéves időtartamára vonatkozó feltételt ír elő, miközben a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikke csak egyéves időtartamot követel meg, jogalap nélkül megfosztja őt az özvegyi nyugdíjtól.

138 A Parlament és a Tanács által támogatott Bizottság vitatja ezt az érvelést.

139 Emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében az e Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, valamint e jogok és szabadságok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

140 Egyébiránt a Charta 20. cikkében foglalt egyenlő bánásmód elve az uniós jog alapelveként minősül, amelynek egyik sajátos kifejeződése a Charta 21. cikkének (1) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve (2020. október 29-i Veselibas ministrija ítélet, C-243/19, EU:C:2020:872, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E két elvre a személyzeti szabályzat 1d. cikke is hivatkozik.

141 A Bíróság már kimondta, hogy az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésnek a Charta 21. cikkének (1) bekezdésében kimondott tilalma önmagában elegendő ahhoz, hogy a magánszemélyekre olyan jogot ruházzon, amelyre azok a közöttük az uniós jog hatálya alá tartozó területen folyamatban lévő jogvitában hivatkozhatnak (2018. április 17-i Egenberger ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanennek kell vonatkoznia a Charta 20. cikkében szereplő egyenlő bánásmód vagy a törvény előtti egyenlőség általános elvére.

142 Amint az a jelen ítélet 95. pontjában már megállapításra került, az egyenlő bánásmód általános elve a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően megköveteli az uniós jogalkotótól, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezelje eltérő módon, és a különböző helyzeteket ne kezelje egyenlő módon, hacsak ez a különbségtétel objektív módon nem igazolható. Az eltérő bánásmód akkor igazolható, ha objektív és észszerű megfontoláson alapul, azaz kapcsolatban áll a szóban forgó jogszabályok által jogszerűen elérni kívánt céllal, illetve arányos az e bánásmód által elérni kívánt céllal (2014. május 22-i Glatzel ítélet, C-356/12, EU:C:2014:350, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 143 Amint az a jelen ítélet 96. pontjában kifejtésre került, annak megállapításához, hogy fennáll-e az egyenlő bánásmód elvének megsértése, a helyzetek összehasonlítható jellegére vonatkozó követelményt a helyzeteket jellemző tényezők összességének fényében kell vizsgálni, különösen a szóban forgó különbségtételt bevezető jogi aktus tárgya és célja alapján, azzal, hogy ennek érdekében tekintetbe kell venni azon terület elveit és céljait, amely alá e jogi aktus tartozik. Amennyiben a helyzetek nem hasonlíthatók össze, az érintett helyzetek eltérő kezelése nem sérti a Charta 20. cikkében kimondott törvény előtti egyenlőséget.
- 144 Ezenkívül emlékeztetni kell a Bíróságnak a jelen ítélet 127. pontjában említett ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a személyzeti szabályzat olyan szabályai esetén, mint amilyenekről a jelen ügyben szó van, továbbá figyelembe véve az uniós jogalkotó e tekintetben fennálló széles mérlegelési jogkörét, az egyenlő bánásmód elve csak akkor sérül, ha az uniós jogalkotó a szóban forgó szabályozás által követett célhoz képest önkényes vagy nyilvánvalóan nem megfelelő különbségtételt alkalmaz.
- 145 Ezen ítélkezési gyakorlat és a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelmények fényében, a Charta 20. és 52. cikkére tekintettel kell megvizsgálni a VW által a T-243/18. sz. ügyben felhozott, a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkére vonatkozó jogellenességi kifogást.
- 146 Ami először is a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében említett helyzetek összehasonlíthatóságát illeti, a jelen ítélet 98–113. pontjában kifejtett indokok alapján meg kell állapítani, hogy e helyzetek összehasonlíthatók.
- 147 Másodszor meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó azáltal, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének e rendelkezéseiben eltérő minimális időtartamokat írt elő a házasság tekintetében, eltérő módon kezelt hasonló helyzeteket.
- 148 Harmadszor meg kell vizsgálni, hogy ez az eltérő bánásmód összeegyeztethető-e a Charta 20. cikkével, amennyiben megfelel a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt és a jelen ítélet 139. pontjában felidézett feltételeknek.
- 149 Először is nem vitatott, hogy az említett eltérő bánásmódot a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében vett módon törvény írja elő, mivel az a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének az e melléklet 18. cikkével összefüggésben értelmezett 20. cikkéből következik. Az uniós jog e rendelkezései a minimális házassági időtartamra vonatkozóan pontosan számszerűsített követelményeket állapítanak meg, amelyek meghatározzák az egyenlő bánásmódhoz való jog gyakorlásával kapcsolatos korlátozás terjedelmét (azon követelményt illetően, amely szerint az alapvető jogok gyakorlása csak a törvény által korlátozható, lásd: 2022. április 26-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-401/19, EU:C:2022:297, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 150 Másodszor az özvegyi nyugdíjak rendszerének a szóban forgó eltérő bánásmód általi korlátozása a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően tiszteletben tartja az egyenlő bánásmód elvének lényeges tartalmát. Ez a korlátozás ugyanis önmagában nem kérdőjelezi meg ezt az elvet, mivel csak a házasság minimális időtartamára vonatkozó azon feltétel – korlátozott – kérdésére vonatkozik, amelynek az elhunyt tisztviselők vagy korábbi tisztviselők túlélő házastársának meg kell felelniük ahhoz, hogy özvegyi nyugdíjban részesülhessenek, anélkül hogy e házastársakat megfosztanák attól a lehetőségtől, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében szereplő minden egyes esetben ilyen nyugdíjban részesüljenek.

- 151 Harmadszor, az említett korlátozás a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében vett közérdekű, vagyis a joggal való visszaélés és a csalás megelőzésére irányuló célt szolgál, mivel e tilalmak az uniós jognak a jogalanyok által tiszteletben tartandó alapelvét képezik (2018. február 6-i Altun és társai ítélet, C-359/16, EU:C:2018:63, 49. pont). A Bíróság ugyanis korábban már kimondta, hogy annak a feltételnek, miszerint a házasságnak legalább egy éve fenn kell állnia ahhoz, hogy a túlélő házastárs özvegyi nyugdíjban részesüljön, az a célja, hogy biztosítsa az érintett személyek közötti kapcsolatok valóságát és stabilitását (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, 89. pont). Olyan egységes feltételről van szó, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikke rendelkezéseinek hatálya alá tartozó valamennyi túlélő házastársra, és amelynek célja nem annak vélelmezése, hogy a túlélő házastársak részéről visszaélés vagy csalás történt, hanem az ilyen visszaélések vagy csalások elkövetésének megelőzése.
- 152 Negyedszer, ami az arányosság vizsgálatát illeti, a valamely uniós jogi rendelkezés jogszerűségének az egyenlő bánásmód elvére tekintettel történő felülvizsgálata keretében és az uniós jogalkotó által a személyzeti szabályzat szabályai terén biztosított széles mérlegelési jogkör miatt – amint arra a jelen ítélet 127. és 144. pontja emlékeztet – azt kell megvizsgálni, hogy e melléklet 20. cikke azáltal, hogy ötéves minimális házassági időtartamot ír elő azon túlélő házastársak számára, akik e tisztviselővel az ő szolgálati jogviszonyának megszűnése után kötöttek házasságot, miközben a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikke szerint ez a minimális időtartam csak egy év a még szolgálati jogviszonyban lévő tisztviselővel kötött házasság esetén, olyan különbségtételt tesz-e lehetővé, amely a jelen ítélet előző pontjában említett közérdekű célhoz képest önkényes vagy annak eléréséhez nyilvánvalóan alkalmatlan.
- 153 A Bíróság már kimondta, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 17. cikkében előírt, minimális egyéves időtartamra vonatkozó feltétel e célkitűzés tekintetében nem önkényes és nem nyilvánvalóan alkalmatlan, mivel ez az elemzés *mutatis mutandis* érvényes a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikkében előírt minimális egyéves időtartamra vonatkozó feltételre (lásd analógia útján: 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, 90. pont).
- 154 Amint azt a Bizottság – a Tanács és a Parlament támogatásával – lényegében kifejtette a beadványaiban és a Törvényszék előtti tárgyalás során, nem tűnik önkényesnek vagy nyilvánvalóan helytelennek, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke a házasságnak az említett melléklet 18. cikkében meghatározottnál hosszabb minimális időtartamát írja elő. Az e 20. cikkben említett esetben ugyanis, amikor a házasságot a tisztviselő szolgálati jogviszonyának megszűnését követően kötötték, a visszaélésekre vagy csalásokra való ösztönzést valószínűleg elősegíti a tisztviselő halálának nagyobb kiszámíthatósága és közelsége, ha – mint a jelen esetben – a szolgálati jogviszony megszűnésére a személyzeti szabályzat 52. cikke értelmében vett nyugdíjazás miatt kerül sor.
- 155 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó azáltal, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében a visszaélések és csalások megelőzése céljából öt évben határozta meg a házasság minimális időtartamát, noha ez az időtartam az e melléklet 18. cikkének hatálya alá tartozó helyzetekben csak egy év, az öt megillető széles mérlegelési jogkör keretében nem alkalmazott önkényes vagy nyilvánvalóan nem megfelelő különbségtételt.

- 156 A fentiekből következik, hogy anélkül, hogy meg kellene vizsgálni az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló, a Bizottság által a Törvényszék előtti tárgyaláson felhozott célt, a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével bevezetett eltérő bánásmód összeegyeztethető a Charta 20. cikkével.
- 157 Ennélfogva a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével kapcsolatos jogellenességi kifogásra alapított első jogalapot el kell utasítani.

A személyzeti szabályzat VIII. melléklete 27. cikkének téves értelmezésére és az e rendelkezéssel szembeni jogellenességi kifogásra alapított második jogalapról

- 158 A T-243/18. sz. ügyben előterjesztett második jogalapjával VW azt állítja, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 27. cikkének értelmezésekor, mivel VW szerint e rendelkezés csak arra a helyzetre értelmezhető, amikor az új házasság a korábbi házasság felbontását követően különböző személyek között jön létre. VW másodlagosan az említett rendelkezés jogellenességére hivatkozik, tekintve, hogy az sérti az egyenlő bánásmódnak és az arányosságnak a Charta 20. cikkében, illetve 52. cikkében kimondott elvét.
- 159 A Parlament és a Tanács által támogatott Bizottság többek között a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 27. cikkének egyértelmű szövegére hivatkozva vitatja ezt az érvelést. A Bizottság, miután ellenkérelmében a második jogalap elfogadhatatlanságára hivatkozott, viszonzválaszában e jogalap fő részét illetően elállt ezen elfogadhatatlansági kifogástól, ugyanakkor az említett jogalap másodlagos részét illetően fenntartotta azt. Ez utóbbi tekintetben többek között megjegyzi, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 27. cikkére vonatkozó jogellenességi kifogás elfogadhatatlan amiatt, hogy a keresetlevél a második jogalap ezen részét illetően nem egyértelmű.
- 160 Először is, ami a Bizottság által a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 27. cikkének értelmezése során állítólag elkövetett téves jogalkalmazást illeti, meg kell állapítani, hogy – amint azt a Bizottság ellenkérelmében hangsúlyozza – e cikk az egyértelmű megfogalmazása szerint kizárólag a tisztviselő vagy volt tisztviselő elvált házastársainak özvegyi nyugdíjra való jogosultságát szabályozza. Márpedig anélkül, hogy szükséges lenne értelmezni az e cikk harmadik bekezdésében szereplő „ismétlen házasságot [köt]” kifejezést, nem vitatott, hogy VW a házastársa halálának időpontjában házas és nem egy korábbi tisztviselő elvált házastársa volt, így az özvegyi nyugdíjra való jogosultságát illetően nem a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 27. cikke, hanem kizárólag e melléklet 20. cikkének hatálya alá tartozott. E cikk – amint az az első jogalap elutasításából következik – nem jogellenes, és így önmagában nem fosztja meg a VW-hez hasonló helyzetben lévő túlélő házastársokat attól, hogy özvegyi nyugdíjban részesüljenek, feltéve hogy megfelelnek az e 20. cikkben előírt feltételeknek.
- 161 Másodszor, a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 27. cikkének jogellenességére vonatkozó kifogást illetően emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmányának 21. cikkéből és a Törvényszék eljárási szabályzatának 76. cikkéből az következik, hogy az első fokon benyújtott keresetlevélnek többek között a jogvita tárgyát képezően világosan és pontosan kell tartalmaznia ahhoz, hogy az alperes elő tudja készíteni védekezését, és az uniós bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. E kifogásokat egyértelműen kell megfogalmazni, annak elkerülése céljából, hogy a Bíróság határozatában túlterjeszkedjen a kereseti kérelmen, vagy ne határozzon valamely kifogás tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2019. december 3-i WB kontra Bizottság végzés, C-271/19 P, nem tették közzé, EU:C:2019:1037, 15. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 162 Márpedig, noha formai szempontból VW keresete két részt tüntet fel a második jogalap keretében, meg kell állapítani, hogy az e jogalap második részét alátámasztó, az első részhez képest másodlagosan hivatkozott elemeket túlságosan röviden ismertették ahhoz, hogy lehetővé tegyék az uniós bíróság számára e rész esetleges megalapozottságának értékelését. E résznek mind a címe, mind a tartalma olyan általános megfontolásokon alapul, amelyek nem teszik lehetővé a pontos vizsgálatát. Konkrétan e keresetlevél egyáltalán nem fejt ki, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 27. cikke miként sérti az egyenlő bánásmódnak és az arányosságnak a Charta 20. cikkében, illetve 52. cikkében kimondott elvét.
- 163 Ebből következik, hogy a második jogalap második részét illetően a VW által benyújtott keresetlevél sérti a Törvényszék eljárási szabályzata 76. cikkének d) pontjában foglalt követelményeket, és ezért elfogadhatatlan.
- 164 A fenti megfontolásokra tekintettel a második jogalapot, és ennél fogva a VW által a T-243/18. sz. ügyben benyújtott keresetet el kell utasítani.

A T-315/19. sz. ügyben előterjesztett keresetről

- 165 A Törvényszék előtt a T-315/19. sz. ügyben indított keresetének alátámasztására BT, akit az AIACE Internationale támogat, két jogalapra hivatkozott. Az első jogalap a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében előírt, a házasság legalább öt éves időtartamára vonatkozó feltétel jogellenességén, a második jogalap pedig a személyzeti szabályzat 1d. cikkének megsértésén alapul.
- 166 A Bizottság a Parlament és a Tanács támogatásával vitatja ezt az érvelést.
- 167 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a BT által a Törvényszékhez benyújtott keresetlevelében kifejtett érvelés egésze lényegében a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének az e melléklet 18. cikkével összefüggésben értelmezett 20. cikke alapján az egyenlő bánásmód és az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésén alapul. Így BT annak ellenére, hogy keresetlevelében hivatalosan két jogalapot terjesztett elő, csak egyetlen, a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének ezen elvekre tekintettel való jogellenességére alapított jogalapra hivatkozik.
- 168 Egyébiránt rá kell mutatni, hogy BT a válaszában, majd a Törvényszék előtti tárgyaláson is pontosította, hogy a személyzeti szabályzat 1d. cikkének (6) bekezdésében előírt gondoskodási kötelezettség megsértésére is hivatkozik. Kétségtelen, hogy a keresetlevél csupán az 1d. cikk megsértését említi, így úgy tekinthető, hogy BT hallgatólagosan hivatkozott a személyzeti szabályzat e cikkének (6) bekezdésére. Mindazonáltal a BT által a Törvényszékhez benyújtott keresetlevelében kifejtett érvelésből nem tűnik ki, hogy a gondoskodási kötelezettség bármilyen megsértését akarta volna felróni, mivel érvelése csupán az egyenlő bánásmód elvének és az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére vonatkozott. E tekintetben hangsúlyozni kell továbbá, hogy ellenkérelmében a Bizottság a második jogalapot nem értelmezte úgy, hogy az a gondoskodási kötelezettség megsértésére irányulna.
- 169 Ennél fogva a jelen ítélet 161. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat alapján, és tekintettel arra, hogy a Bizottság a Törvényszék előtti tárgyaláson a gondoskodási kötelezettségre alapított jogalap elfogadhatatlanságára hivatkozott, meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 165. pontjában

hivatkozott második jogalap, valamint az első jogalap sem értelmezhető úgy, hogy az kiterjed a személyzeti szabályzat 1d. cikkének (6) bekezdésében foglalt gondoskodási kötelezettség megsértésére.

- 170 Ezen előzetes megfontolások fényében meg kell vizsgálni a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogellenességére alapított egyetlen jogalapot, tekintettel az egyenlő bánásmód és az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére.
- 171 E tekintetben először is a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogellenességére vonatkozó kifogást illetően, amennyiben az a Charta 20. cikkében rögzített és a személyzeti szabályzat 1d. cikkében felidézett egyenlő bánásmód elvének megsértésén alapul, utalni kell a jelen ítélet 139–156. pontjára, és az indokok azonossága miatt az egyetlen jogalap ezen első részét el kell utasítani.
- 172 Másodsor, ami a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének jogellenességére vonatkozó kifogást illeti, amennyiben az a Charta 21. cikkének (1) bekezdésében kimondott és a személyzeti szabályzat 1d. cikkében felidézett, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésén alapul, először is emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 146. pontjában szerepel – a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. és 20. cikkében említett helyzetek összehasonlíthatók.
- 173 Másodsor meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó azáltal, hogy e 18. és 20. cikkben a házasságra vonatkozóan eltérő minimális időtartamokat írt elő, életkoron alapuló közvetett eltérő bánásmódot valósított meg.
- 174 Egyrészt ugyanis, amint az a jelen ítélet 99. és 154. pontjában megállapításra került, a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 18. és 20. cikke rendelkezéseinek hatálya alá tartozó helyzetek a házasság megkötésének időpontja tekintetében különböznek a tisztviselő szolgálati jogviszonyának a személyzeti szabályzat 47. cikkéből következő megszűnésétől, másrészt pedig a szolgálati jogviszony ilyen megszűnésére – lényegében és amint az a felek egybehangzó érveléséből következik – a személyzeti szabályzat 52. cikke értelmében vett nyugdíjazás következtében kerül sor. Márpedig, figyelemmel arra, hogy ezen 52. cikk a legszélesebben értelmezve azt írja elő, hogy – amint azt BT a Törvényszékhez benyújtott válaszában hangsúlyozza – a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikke értelmében az öregségi nyugdíjra jogosult tisztviselők nyugdíjazására 58 és 70 év között kerülhet sor, meg kell állapítani, hogy az e 20. cikkben említett korábbi tisztviselők általában magasabb életkorban kötöttek házasságot, mint a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikkében említett korábbi tisztviselők.
- 175 Ebből következik, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 18. cikkével összefüggésben értelmezett 20. cikke a tisztviselő életkorán alapuló közvetett eltérő bánásmódot valósít meg, azzal a pontosítással, hogy az a tény, hogy a tisztviselők a személyzeti szabályzat 52. cikke értelmében a legszélsőségesebb esetekben 12 éves korkülönbséggel részesülhetnek öregségi nyugdíjban, nem elegendő annak tagadásához, hogy ez az eltérő bánásmód valóban az életkoron alapul (lásd ebben az értelemben: 2020. április 2-i Comune di Gesturi ítélet, C-670/18, EU:C:2020:272, 26-28. pont).
- 176 Harmadsor utalni kell a jelen ítélet 148–154. pontjára, és a beazonosított indokok alapján – anélkül, hogy vizsgálni kellene az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló, a Bizottság által a Törvényszék előtt viszonválaszában felhozott célt – meg kell állapítani, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkében bevezetett, életkoron alapuló közvetett eltérő

bánásmód összhangban van az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának a Charta 21. cikkének (1) bekezdésében foglalt és a személyzeti szabályzat 1d. cikkében felidézett elvével.

- 177 Ennélfogva el kell utasítani az egyetlen jogalap második részét, amely a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 20. cikkének az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmára tekintettel fennálló jogellenességére vonatkozik.
- 178 A fenti megfontolásokra tekintettel a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 20. cikkével kapcsolatos jogellenességi kifogásra alapított egyetlen jogalapot, és ennél fogva BT T-315/19. sz. ügyben benyújtott keresetét el kell utasítani.

A T-442/17. RENV sz. ügyben előterjesztett keresetről

- 179 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak csak az előtte folyamatban lévő jogvita keretein belül kell érdemben döntenie a keresetről (2021. november 23-i Tanács kontra Hamász ítélet, C-833/19 P, EU:C:2021:950, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 180 A T-442/17. RENV. sz. ügyben RN a Törvényszékhez benyújtott keresetének alátámasztására három jogalapra hivatkozott. Mivel a Törvényszék a harmadik megtámadott ítéletben elutasította az első és a harmadik jogalapot, és mivel RN nem vitatta csatlakozó fellebbezés keretében ezen ítélet e két jogalapra vonatkozó részeinek megalapozottságát, az említett ítéletnek a Bíróság által kimondott hatályon kívül helyezése nem kérdőjelezi meg az ítéletet azt illetően, hogy a Törvényszék elutasította az említett jogalapokat. RN ugyanis csatlakozó fellebbezést nyújthatott volna be, amelyben vitathatta volna az elsőfokú eljárásban felhozott első és harmadik jogalap Törvényszék általi elutasítását, a Bíróság eljárási szabályzata 178. cikkének (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a csatlakozó fellebbezésben foglalt kérelmeknek a Törvényszék határozata egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezésére kell irányulniuk, anélkül hogy e kérelmek terjedelmét – ellentétben e szabályzatnak a fellebbezésben foglalt kérelmekre vonatkozó 169. cikke (1) bekezdésével – a Törvényszék határozata rendelkező részében szereplő döntésére korlátoznák. Ilyen csatlakozó fellebbezés hiányában tehát a harmadik megtámadott ítélet az első és harmadik jogalap elutasítására vonatkozó részét illetően jogerőre emelkedett (lásd analógia útján: 2021. november 23-i Tanács kontra Hamász ítélet, C-833/19 P, EU:C:2021:950, 81. és 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 181 Ebből következik, hogy a Bíróságnak a T-442/17. RENV. sz. ügyben benyújtott kereset keretében csak az RN által a Törvényszék előtt hivatkozott második jogalapról kell határoznia. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Bizottság a Törvényszék előtt vitatta e jogalap elfogadhatóságát. Ezt az elfogadhatatlansági kifogást azonban ugyanazon indokok alapján el kell utasítani, mint amelyeket a Törvényszék a harmadik megtámadott ítélet 62. és 63. pontjában hozott fel, amelyeket egyébként a Bizottság sem vitatott fellebbezésében.
- 182 Ezen előzetes megfontolások alapján rá kell mutatni arra, hogy második jogalapjával RN arra hivatkozik, hogy a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének az e melléklet 18. cikkével összefüggésben értelmezett 20. cikke jogellenes, mivel sérti a Charta 20. cikkében, illetve 21. cikkének (1) bekezdésében szereplő és a személyzeti szabályzat 1d. cikkében hivatkozott egyenlő bánásmód elvét, az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, továbbá az arányosság elvét.
- 183 A Bizottság a Parlament támogatásával vitatja ezt az érvelést.

184 E tekintetben utalni kell a jelen ítélet 171–176. pontjára, és azonos indokok alapján a második jogalapot, és ennél fogva az RN által a T-442/17. RENV. sz. ügyben benyújtott keresetet el kell utasítani.

A költségekről

185 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikke (2) bekezdésének megfelelően, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

186 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése szerint, amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

187 VW-t, mivel a fellebbezéseknek helyt adtak, és így pervesztes lett, a Bizottság, valamint a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein felül az e két intézmény részéről mind a T-243/18. sz. ügyben, mind pedig a C-116/21. P. sz. és a C-139/21. P. sz. ügyben előterjesztett jelen fellebbezések során felmerült költségek viselésére.

188 BT-t, mivel a fellebbezéseknek helyt adtak, és ezt követően pervesztes lett, a Bizottság, valamint a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein felül az e két intézmény részéről mind a T-315/19. sz. ügyben, mind pedig a C-117/21. P. sz. és a C-138/21. P. sz. ügyben előterjesztett jelen fellebbezések során felmerült költségek viselésére.

189 RN-t, mivel a fellebbezésnek helyt adtak, és így pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein felül a Bizottság részéről az F-104/15. és T-442/17. RENV. sz. ügyben, valamint a C-118/21. P. sz. ügyben benyújtott jelen fellebbezések során felmerült költségek viselésére. Ezzel szemben, mivel a Bizottság nem kérte, hogy a T-695/16. P. sz. ügyben RN-t kötelezzék a költségek viselésére, e felek mindegyike maga viseli az ezen ügyben felmerült saját költségeit.

190 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy ha nem az elsőfokú eljárásban beavatkozó fél terjesztette elő a fellebbezést, az elsőfokú eljárásban beavatkozó felet csak akkor lehet a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére kötelezni, ha részt vett a Bíróság előtti eljárás írásbeli vagy szóbeli szakaszában. Ha e fél részt vesz az eljárásban, a Bíróság dönthet úgy, hogy e fél maga viseli saját költségeit.

191 E rendelkezéseknek megfelelően az elsőfokú eljárásba beavatkozó Parlament és az AIACE Internationale, amelyek részt vettek a Bíróság előtti eljárásban, valamennyi olyan ügyben maguk viselik saját költségeiket, amelyekben az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban is részt vettek, ideértve – a Parlamentet illetően – az F-104/15. és T-695/16. sz. ügyeket is.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Unió Törvényszékének 2020. december 16-i VW kontra Bizottság ítéletét (T-243/18, nem tették közzé, EU:T:2020:619), 2020. december 16-i BT kontra Bizottság ítéletét (T-315/19, nem tették közzé, EU:T:2020:622), valamint 2020. december 16-i RN kontra Bizottság ítéletét (T-442/17 RENV, EU:T:2020:618).

- 2) A Bíróság a VW által a T-243/18. sz. ügyben, a BT által a T-315/19. sz. ügyben és az RN által a T-442/17. RENV sz. ügyben előterjesztett keresetet elutasítja.
- 3) A Bíróság VW-t kötelezi a saját költségein felül az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsa részéről mind a T-243/18. sz. ügyben, mind a C-116/21. P. és C-139/21. P. számú ügyekben felmerült költségek viselésére.
- 4) A Bíróság BT-t kötelezi a saját költségein felül az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsa részéről mind a T-315/19. sz. ügyben, mind a C-117/21. P. és C-138/21. P. számú ügyekben felmerült költségek viselésére.
- 5) A Bíróság RN-t kötelezi a saját költségein felül az Európai Bizottság részéről mind az F-104/15. és T-442/17. RENV. sz. ügyekben, mind a C-118/21. P. számú ügyben felmerült költségek viselésére.
- 6) A Bíróság az Európai Bizottságot és RN-t arra kötelezi, hogy maguk viseljék a T-695/16. P. sz. ügyben felmerült saját költségeiket.
- 7) A Bíróság arra kötelezi az Európai Parlamentet és az Association internationale des anciens de l'Union européenne-t (AIACE Internationale), hogy valamennyi olyan ügyben maguk viseljék saját költségeiket, amelyekben az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban is részt vettek, ideértve az Európai Parlamentet illetően az F-104/15. és T-695/16. P. sz. ügyeket is.

Aláírások